

A photograph of a modern, tiered lecture hall or auditorium. The walls and seating are made of light-colored wood. The audience, consisting of people of various ages, is seated in the tiered rows, facing the front. A speaker is visible at the front of the hall, and a small screen on the front desk displays a colorful illustration of a group of people. The text is overlaid on the bottom left of the image.

**Versterking zorgcontinuüm:
evidence-informed aan de slag binnen
brede basiszorg en verhoogde zorg**

Welkom

Pedro De Bruyckere

Algemeen directeur Leerpunt

Programma

Isabelle Janssens

Operationeel directeur Leerpunt

Programma

13u15 – 13u25	Verwelkoming door Pedro De Bruyckere
13u25 – 14u00	Dorien Jansen (Leerpunt)
14u00 – 14u45	Vicky Willegems & Jerich Faddar (VUB)
14u45 – 15u15	Pauze & netwerkmoment
15u15 – 16u00	Ariadne Warmoes (VUB)

Dorien Jansen
Wetenschappelijk medewerker
Leerpunt

Hiaten in kennisbasis BBZ & VZ

–

**Toelichting inspiratiegids
Redelijke Aanpassingen**

Project brede basiszorg en verhoogde zorg

10 december 2025

Hiaten in de kennisbasis brede basiszorg en verhoogde zorg

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

KdG Research
Karel de Grote Hogeschool

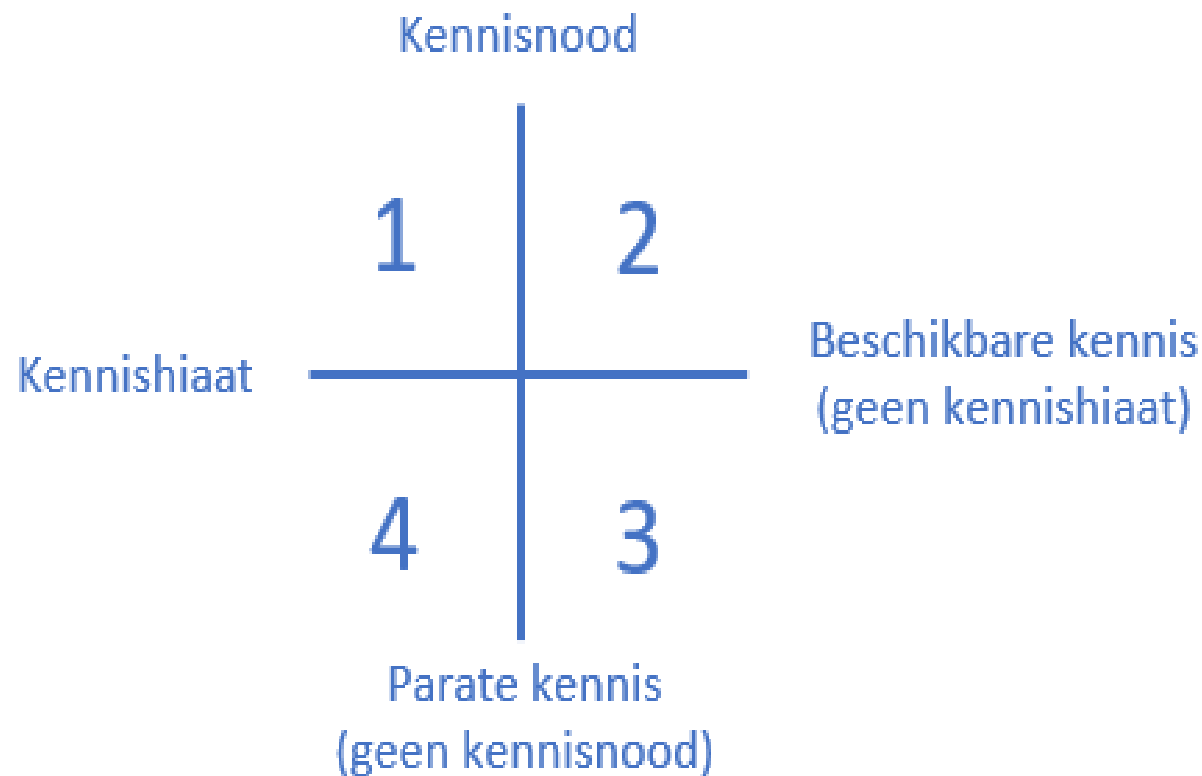

Kennishiatenonderzoek

juni 2024 – februari 2025

Doel

Identificeren van kennisnoden en –hiaten over effectieve klaspraktijken voor brede basiszorg en verhoogde zorg.

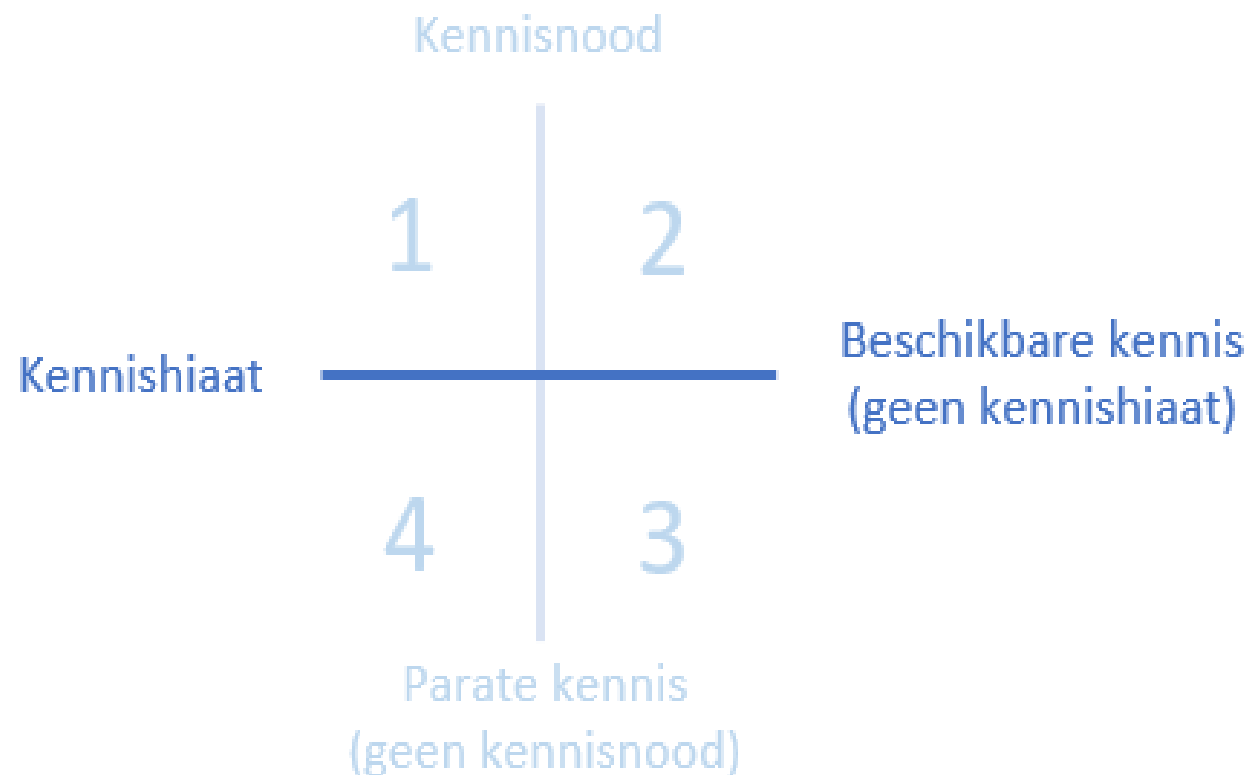

Kennishiatenonderzoek

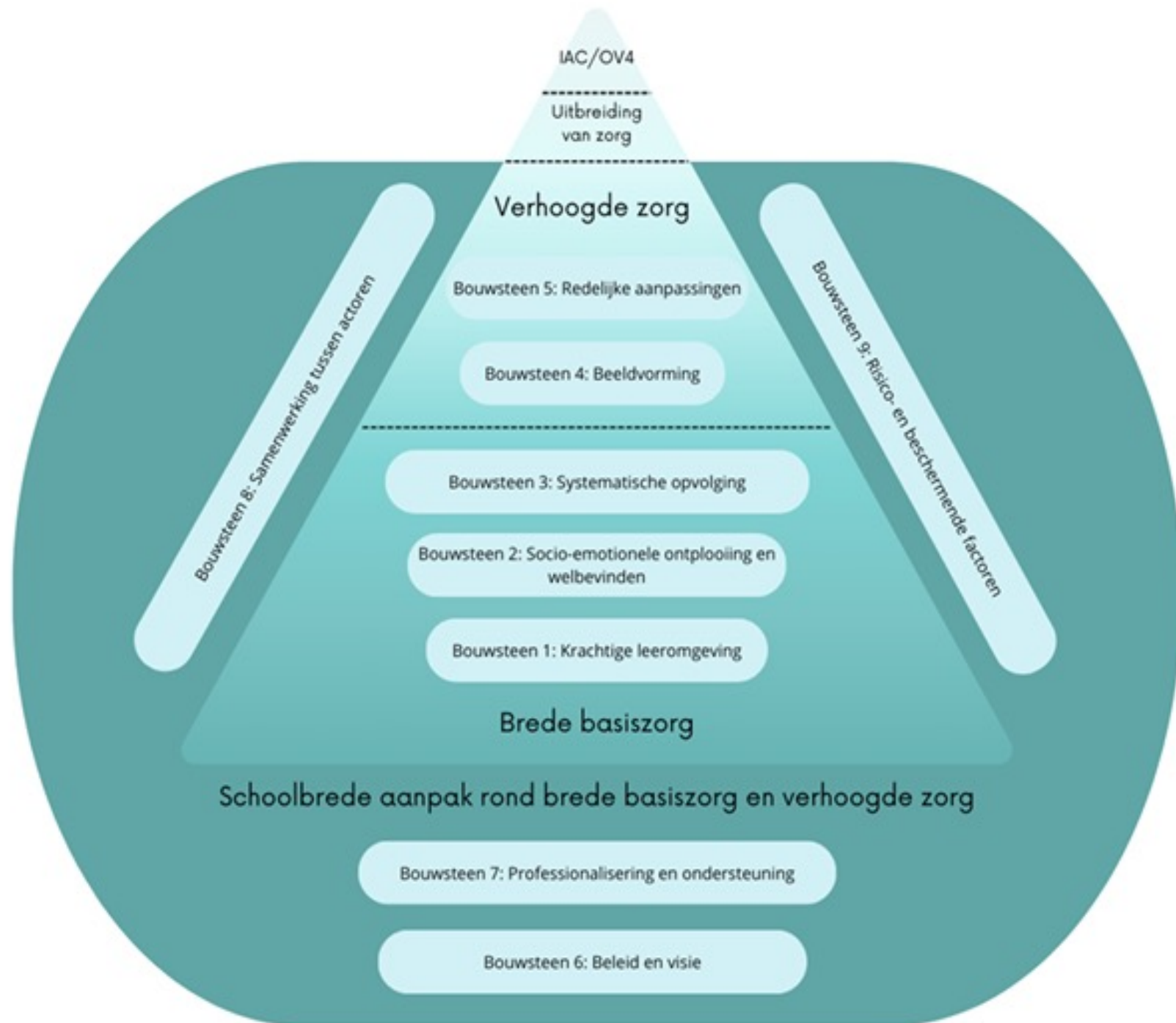
juni 2024 – februari 2025

Doel

Literatuurstudie

Resultaten

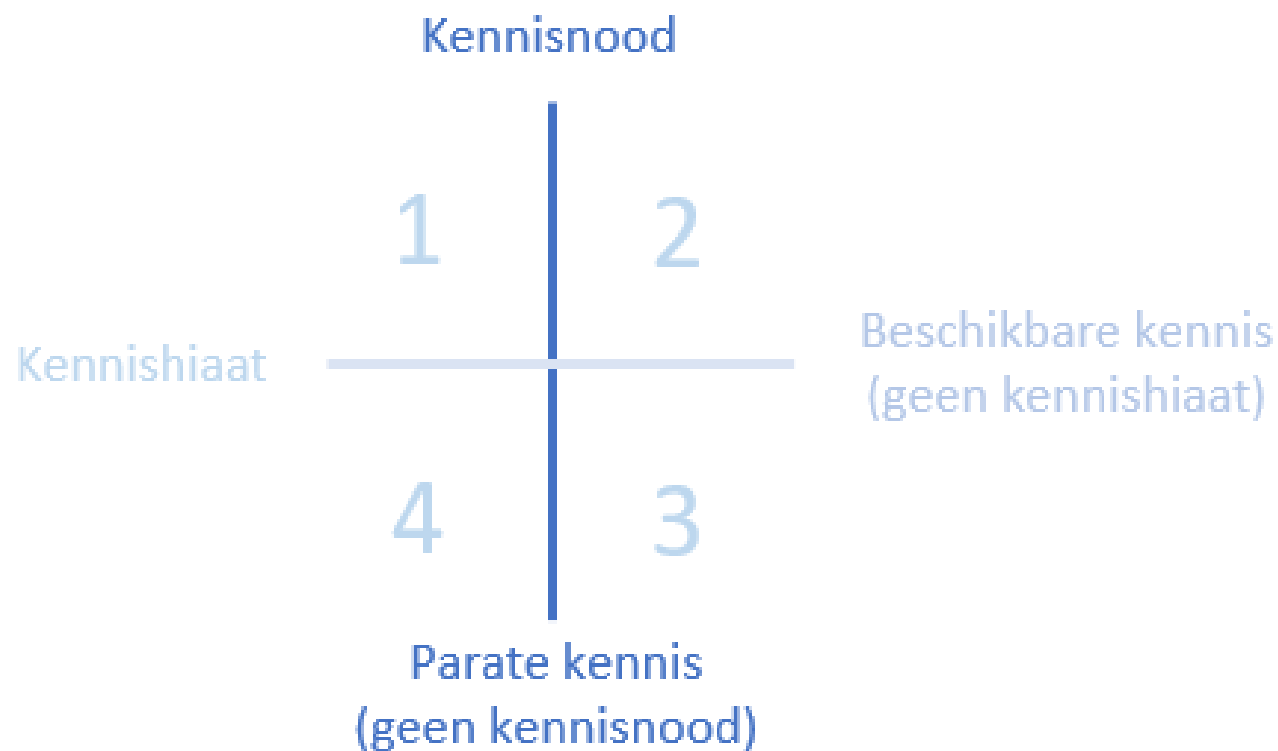

Kennishiatenonderzoek

juni 2024 – februari 2025

Doel

Vragenlijstonderzoek

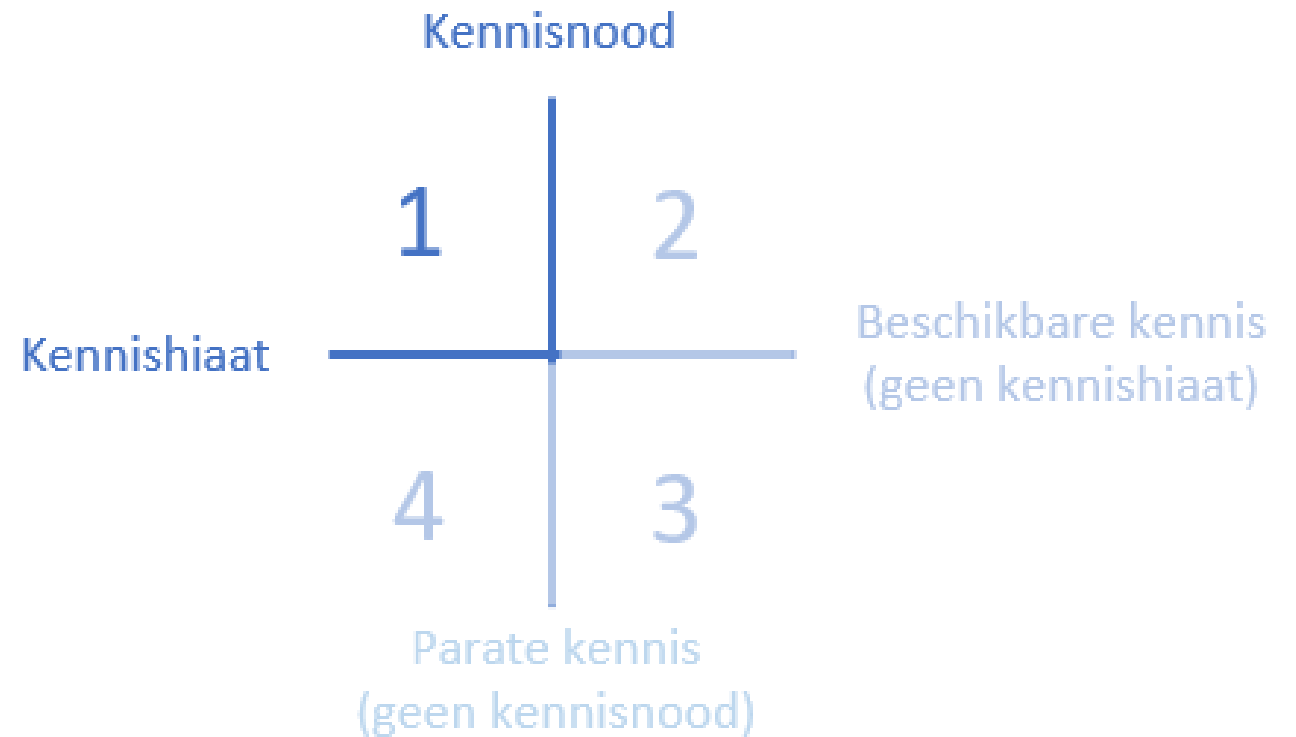

Kennishiatenonderzoek

juni 2024 – februari 2025

Doel

Delphi studie

Resultaten

1

57 kennishiaten

2

21
spanningsvelden

3

4

Resultaten

1

57 kennishiaten

2

21
spanningsvelden

3

Professionalise-
ring en
samenwerking

4

Overkoepelende
thema's

Vervolg

Vervolg: leidraden

Groeps-
dynamieken
(incl. pesten)

Data-
ondersteund
werken

Divergente
differentiatie

Vervolg: onderzoeksoopdrachten

Cognitief sterk
functionerende
leerlingen

Inclusie

Redelijke
aanpassingen

Redelijke aanpassingen – basisgids

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

KU LEUVEN

**RESEARCH &
EXPERTISE**

Basisgids redelijke aanpassingen

Resultaat van valorisatieproject 2024-2025

1. Wat zijn redelijke aanpassingen?
2. Vormgeven van zorg op maat doe je samen
3. Zorg in de klas: een gedeelde verantwoordelijkheid
4. In gesprek over noden en mogelijkheden

www.leerpunt.be/project/basisgids-redelijke-aanpassingen-lager-onderwijs

10/12/2025

Op Maat voor Iedereen.

**De basisgids voor redelijke aanpassingen
in het lager onderwijs.**

Laura Fluyt, Eleonora Tilkin-Franssens & Sara Nijs

Juni 2025

Basisgids redelijke aanpassingen

1. **Wat zijn redelijke aanpassingen?**
2. Vormgeven van zorg op maat doe je samen
3. Zorg in de klas: een gedeelde verantwoordelijkheid
4. In gesprek over noden en mogelijkheden

Op Maat voor Iedereen.

De basisgids voor redelijke aanpassingen
in het lager onderwijs.

Laura Fluyt, Eleonora Tilkin-Franssens & Sara Nijs

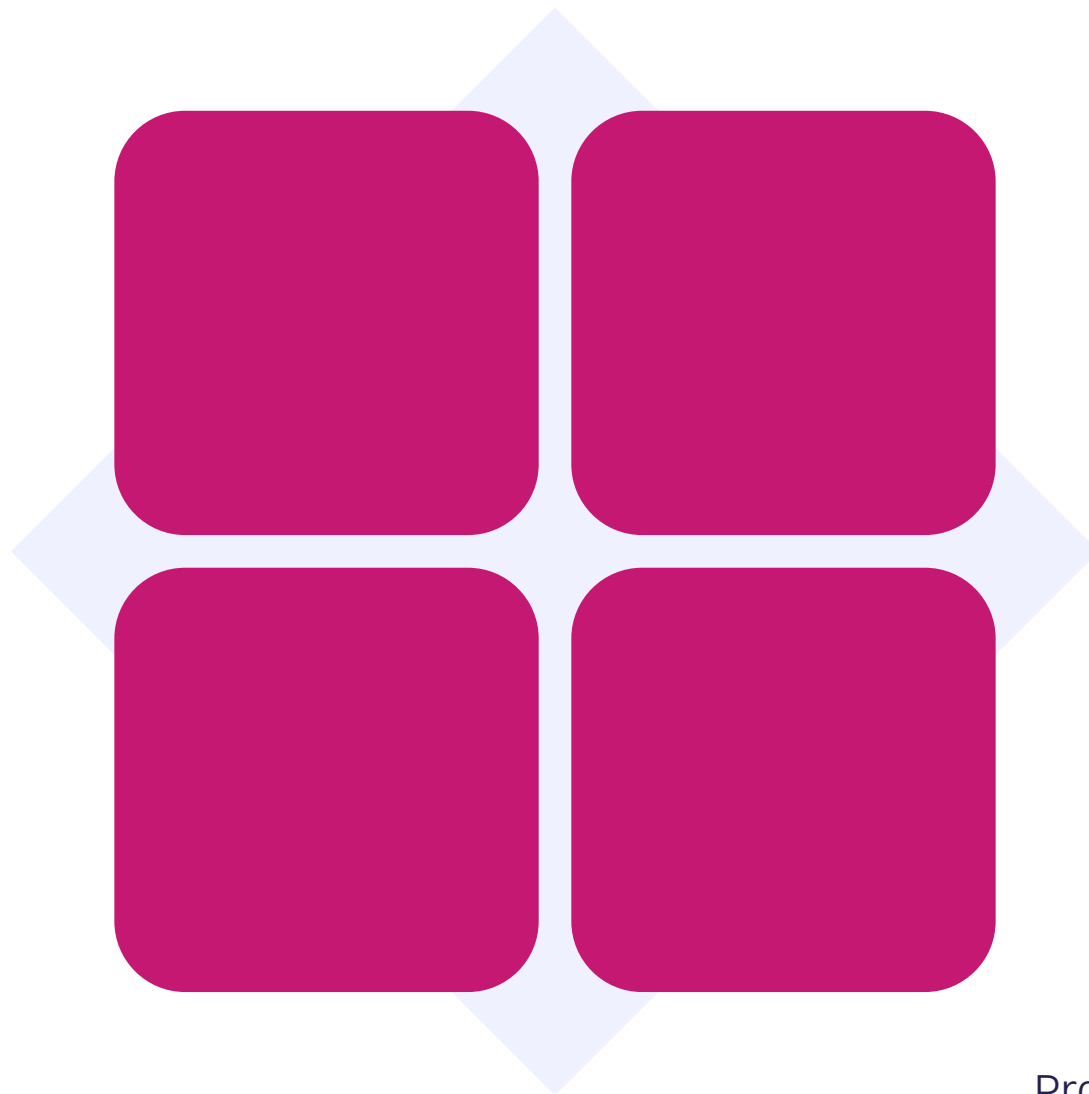
Juni 2025

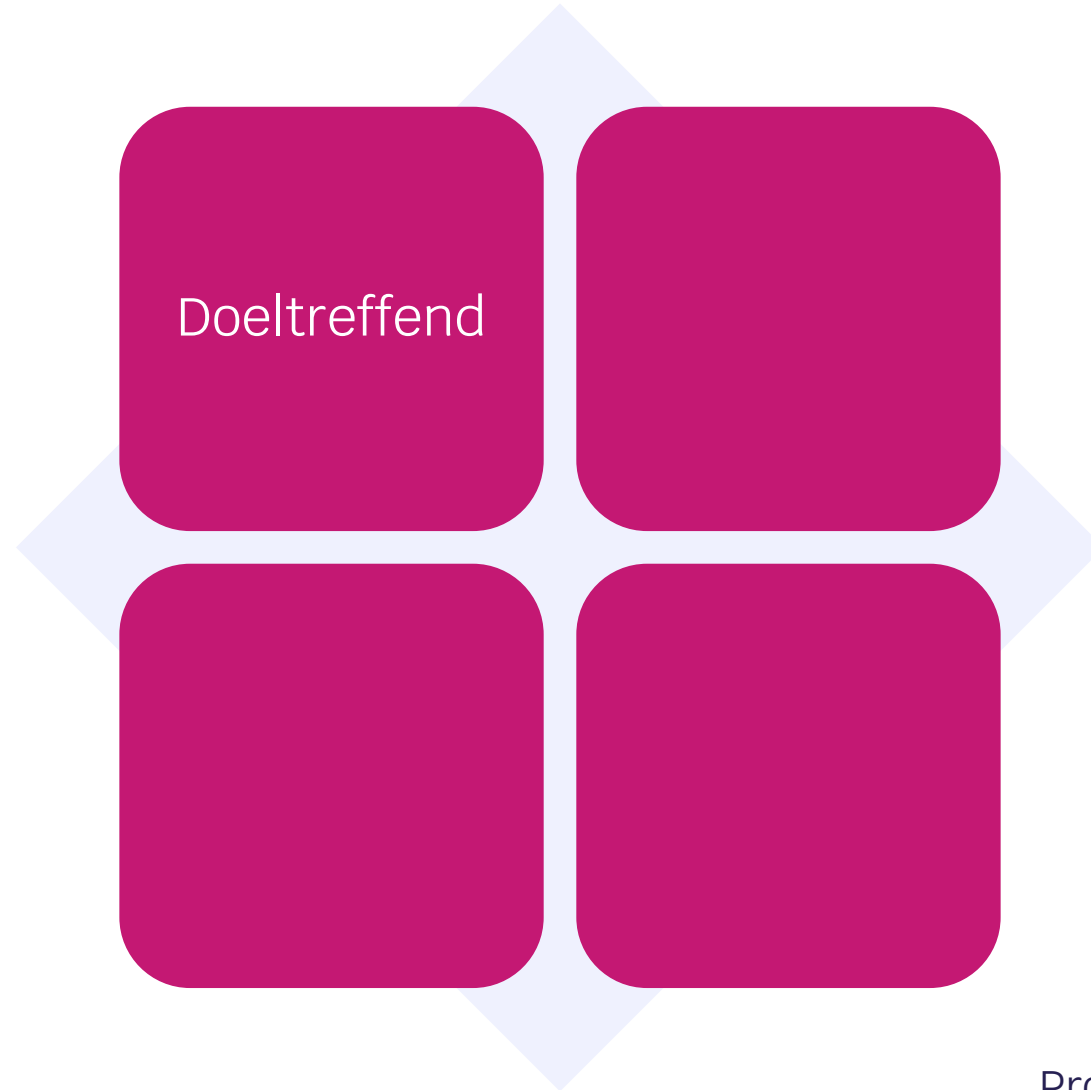
Een **redelijke aanpassing** in het onderwijs is een individuele maatregel die tot doel heeft de leerlingen *betrokken* te houden bij het leerproces, met oog voor het *sociaal-emotioneel welbevinden*.

Tegelijkertijd vertrekt de aanpassing vanuit hoge verwachtingen omtrent het leervermogen van de leerling zodat de leerling *alle kansen* krijgt, ondanks de aanpassing, om zijn of haar *volledige potentieel* te benutten

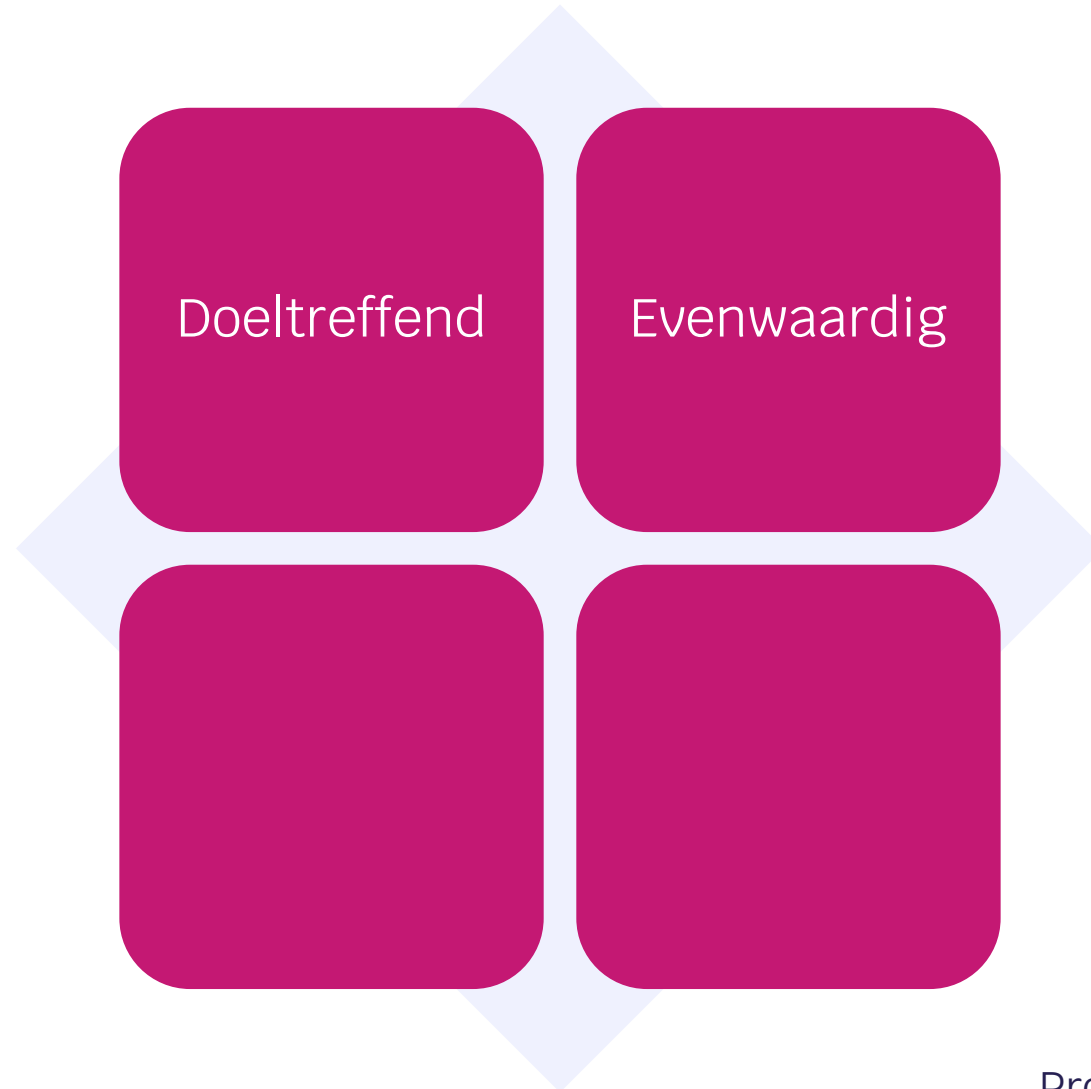
Een kwaliteitsvolle redelijke aanpassing

Een kwaliteitsvolle redelijke aanpassing

Een kwaliteitsvolle redelijke aanpassing

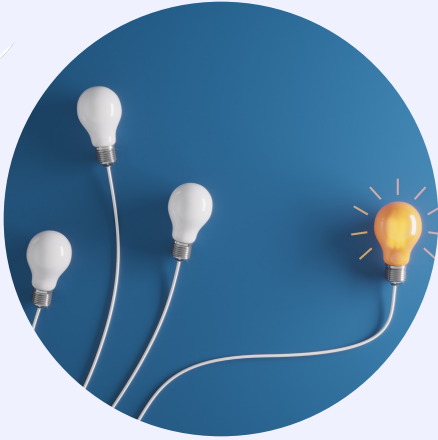

Een kwaliteitsvolle redelijke aanpassing

Een kwaliteitsvolle redelijke aanpassing

Niet elke aanpassing is per definitie een redelijke aanpassing

Een kader voor dialoog & houvast tijdens overleg
Contextafhankelijk
Niet limitatief
Aanpasbaar na evaluatie

Basisgids redelijke aanpassingen

1. Wat zijn redelijke aanpassingen?
- 2. Vormgeven van zorg op maat doe je samen**
3. Zorg in de klas: een gedeelde verantwoordelijkheid
4. In gesprek over noden en mogelijkheden

Op Maat voor Iedereen.

De basisgids voor redelijke aanpassingen
in het lager onderwijs.

Laura Fluyt, Eleonora Tilkin-Franssens & Sara Nijs

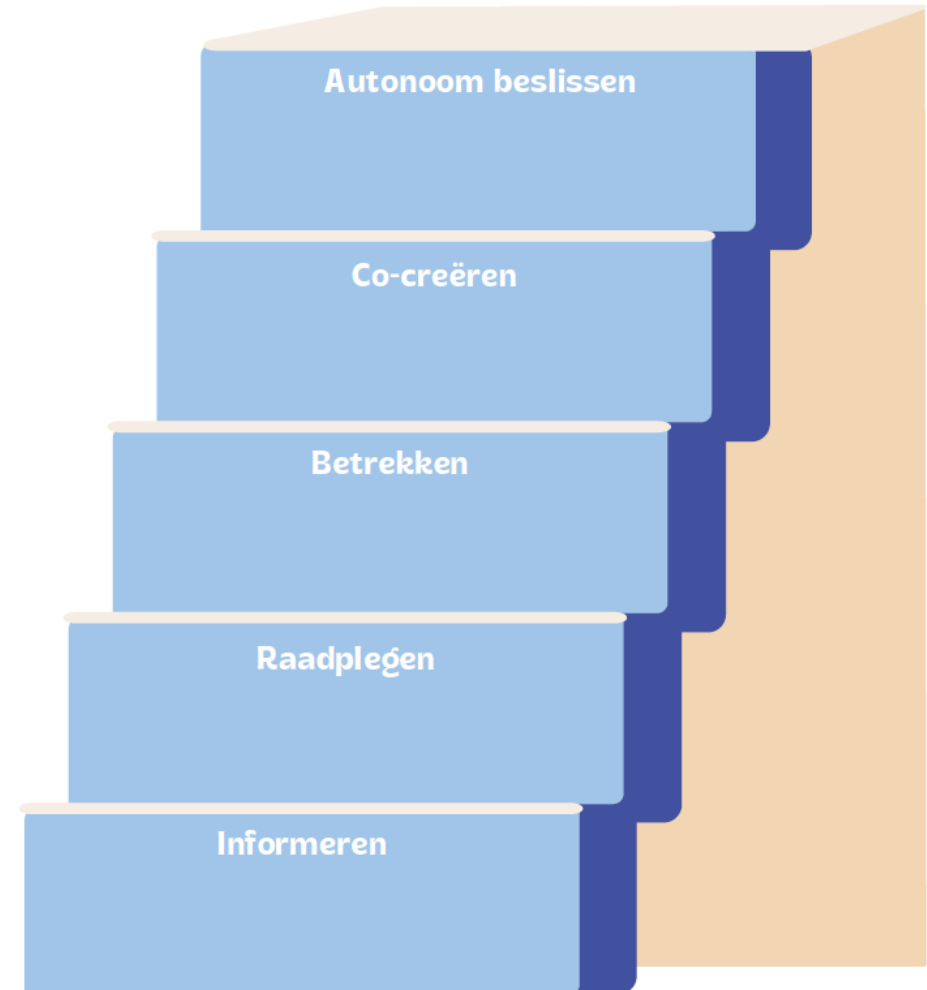
Juni 2025

Vormgeven doe je samen

- Visie en beleid op samenwerken

Vormgeven doe je samen

- Visie en beleid op samenwerken
- Leerkracht als centrale rol

Vormgeven doe je samen

- Visie en beleid op samenwerken
- Leerkracht als centrale rol
- In kaart brengen van alle betrokkenen

Vormgeven doe je samen

De leerling actief betrekken

Vormgeven doe je samen

De leerling actief betrekken

- Kindgesprekken
- Uitnodigen bij oudergesprekken
- Evalueren RA met de leerling

Basisgids redelijke aanpassingen

1. Wat zijn redelijke aanpassingen?
2. Vormgeven van zorg op maat doe je samen
- 3. Zorg in de klas: een gedeelde verantwoordelijkheid**
4. In gesprek over noden en mogelijkheden

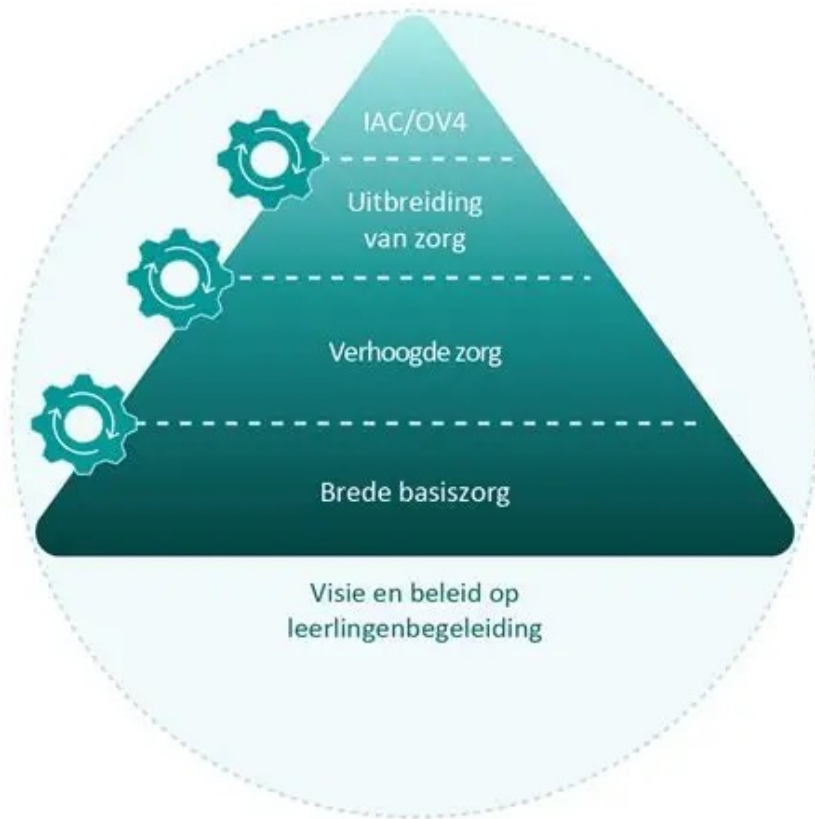
Op Maat voor Iedereen.

De basisgids voor redelijke aanpassingen
in het lager onderwijs.

Laura Fluyt, Eleonora Tilkin-Franssens & Sara Nijs

Juni 2025

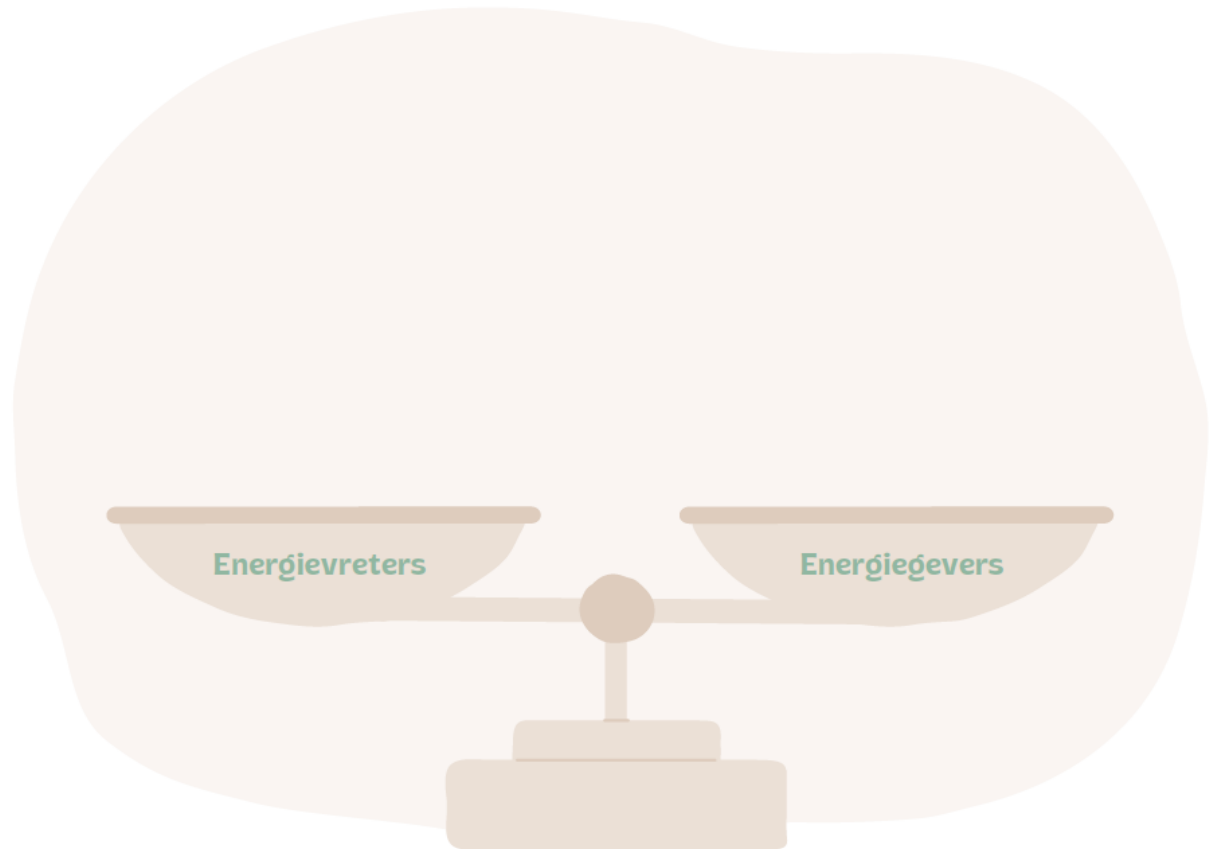
Zorgcontinuüm

- Systematische opbouw en afstemming op noden
- Stevige basis als hefboom

Alternatieve denkkaders – omgaan met diversiteit

- Leerlingprofiel
- Universal design for learning
- Energievreter vs energiegevers

Basisgids redelijke aanpassingen

1. Wat zijn redelijke aanpassingen?
2. Vormgeven van zorg op maat doe je samen
3. Zorg in de klas: een gedeelde verantwoordelijkheid
- 4. In gesprek over noden en mogelijkheden**

Op Maat voor Iedereen.

**De basisgids voor redelijke aanpassingen
in het lager onderwijs.**

Laura Fluyt, Eleonora Tilkin-Franssens & Sara Nijs

Juni 2025

Goede voorbereiding = sterk overleg

Leg de rollen vast

Noteer kernpunten

Maak heldere, praktische afspraken

Open en positieve houding

In gesprek

- Rijke beeldvorming → haalbare doelen
- Voorbereiding volgend gesprek
- Toegankelijk verslag voor iedereen

Wat mag je nog verwachten?

Onderzoeksopdracht redelijke aanpassingen

- Theoretisch raamwerk
 - Uitbreiding van de basisgids
 - Regelgevend kader
- Praktisch kader
 - Handvaten en goede praktijkvoorbeelden
 - Rollen en verantwoordelijkheden
 - Dialoog- en implementatiestrategieën

Bedankt!

dorien.jansen@leerpunt.be

www.leerpunt.be

A photograph of a modern, tiered lecture hall or auditorium. The walls and seating are made of light-colored wood. The audience, consisting of people of various ages, is seated in the tiered rows, facing the front. A person is standing at a wooden podium in the foreground, facing the audience. A small screen on the podium displays a colorful illustration of a diverse group of people. The text is overlaid on the bottom left of the image.

**Versterking zorgcontinuüm:
evidence-informed aan de slag binnen
brede basiszorg en verhoogde zorg**

Jerich Faddar

Onderzoeker
VUB

Vicky Willegems

Onderzoeker
VUB

Introductie tot het evidence-informed model

met koppeling naar brede basiszorg & verhoogde zorg

Naar een model voor evidence-informed onderwijspraktijk in Vlaanderen en Brussel

10 december 2025

Jerich Faddar, Els Consuegra, Vicky Willegems – promotorenteam

Keaten Van den Rym – onderzoeker

Situering

Herken je dit?

- Je loopt al weken vast op een vraagstuk in je klas.
- Je hebt al verschillende dingen geprobeerd, tips van collega's gevolgd.
- Je beslissingen leiden niet meteen tot het resultaat dat je beoogt bij je leerlingen.
- Complexere situatie dan gedacht
- Nood aan afstand nemen

Complexiteit in onderwijs

- Geen kant-en-klare recepten die overal werken
- Leerkrachten worden overspoeld met advies en nieuwe methode die een wondermiddel zijn om het leren van leerlingen te versterken
- Moeilijk om door het bos de bomen nog te zien
- Gevoel van leraar als uitvoerders

Belang van evidence-informed onderwijspraktijk?

- Evidence-informed onderwijs:
 - zet leraren terug aan het stuur als professional
 - kijkt evenwaardig naar verschillende bronnen als legitiem bewijs
 - benadert verschillende perspectieven als een meerwaarde

Evidence-informed onderwijspraktijk

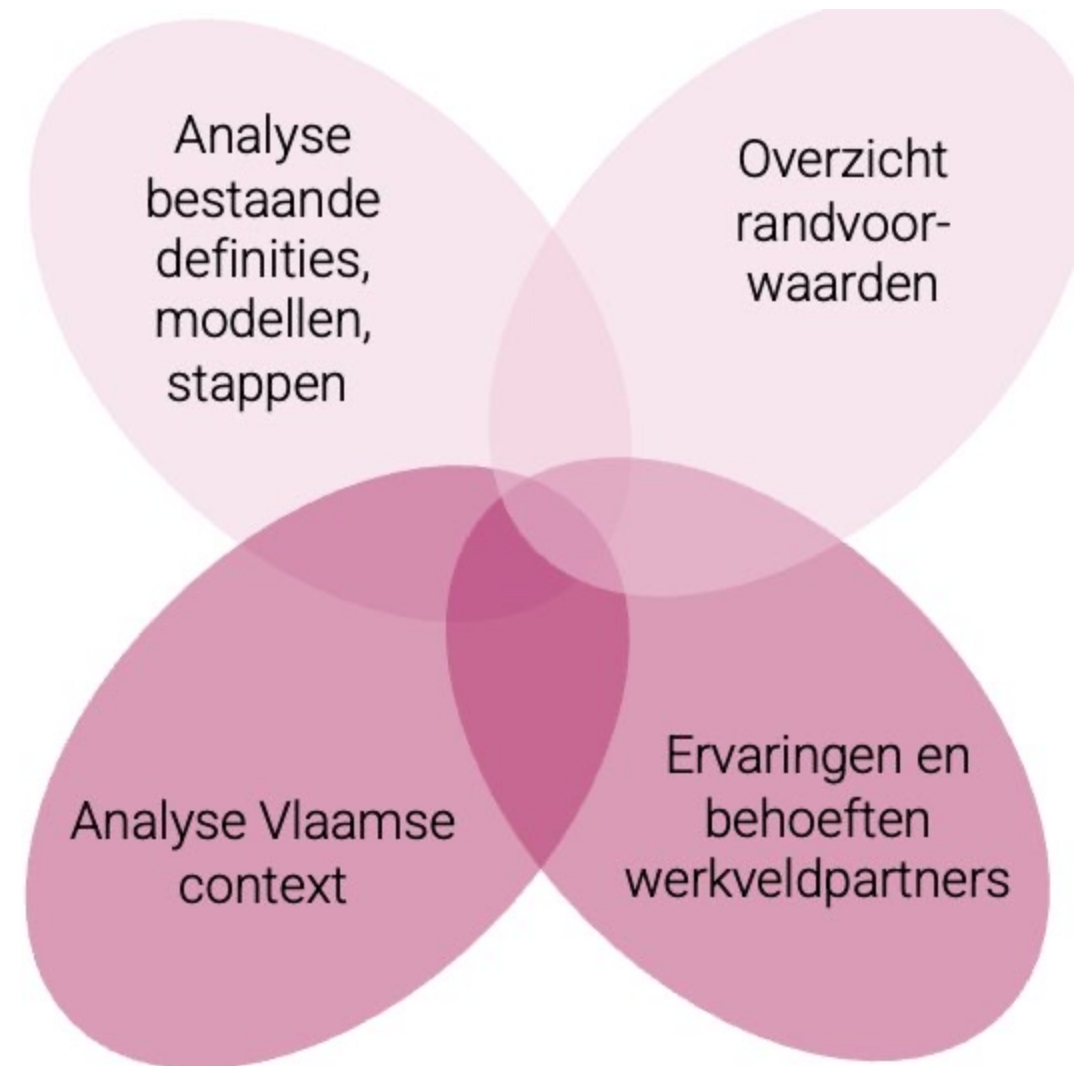
- Waarom *evidence-informed* onderwijspraktijk?
 - Vele vlaggen voor vele ladingen?
 - Evidence-*based* vs. Evidence-*informed*
 - Geëvolueerd concept

Evidence-informed onderwijspraktijk

- Een model voor Vlaanderen en Brussel?
 - Verschillende onderzoekstradities
 - Integraal raamwerk
 - Afstemming op context
- Wat betekent dit voor een onderwijsprofessional?
 - Verder onderbouwen van acties in de klas, op school en daarbuiten

Model gestoeld op evidentie

- Project: meerdere insteken
 - Huidige kennisbasis in internationale literatuur
 - Vertaalslag naar context in Vlaanderen en Brussel

Onderzoeksaanpak

- Gedifferentieerd naar projectdoelen
 - *Umbrella-review*: samenbrengen van bestaande overzichtsstudies uit verschillende onderzoekstradities
 - Co-creatieve fase
 - Verschillende spelers uit het onderwijsveld (leerkrachten, schoolleiders, PBD's, onderwijsinspecteurs, lerarenopleiders)
 - Door de tijd gefaseerde interviews
 - Aftoetsing en co-creatie van materialen

Model evidence-informed onderwijspraktijk

De kern van het model

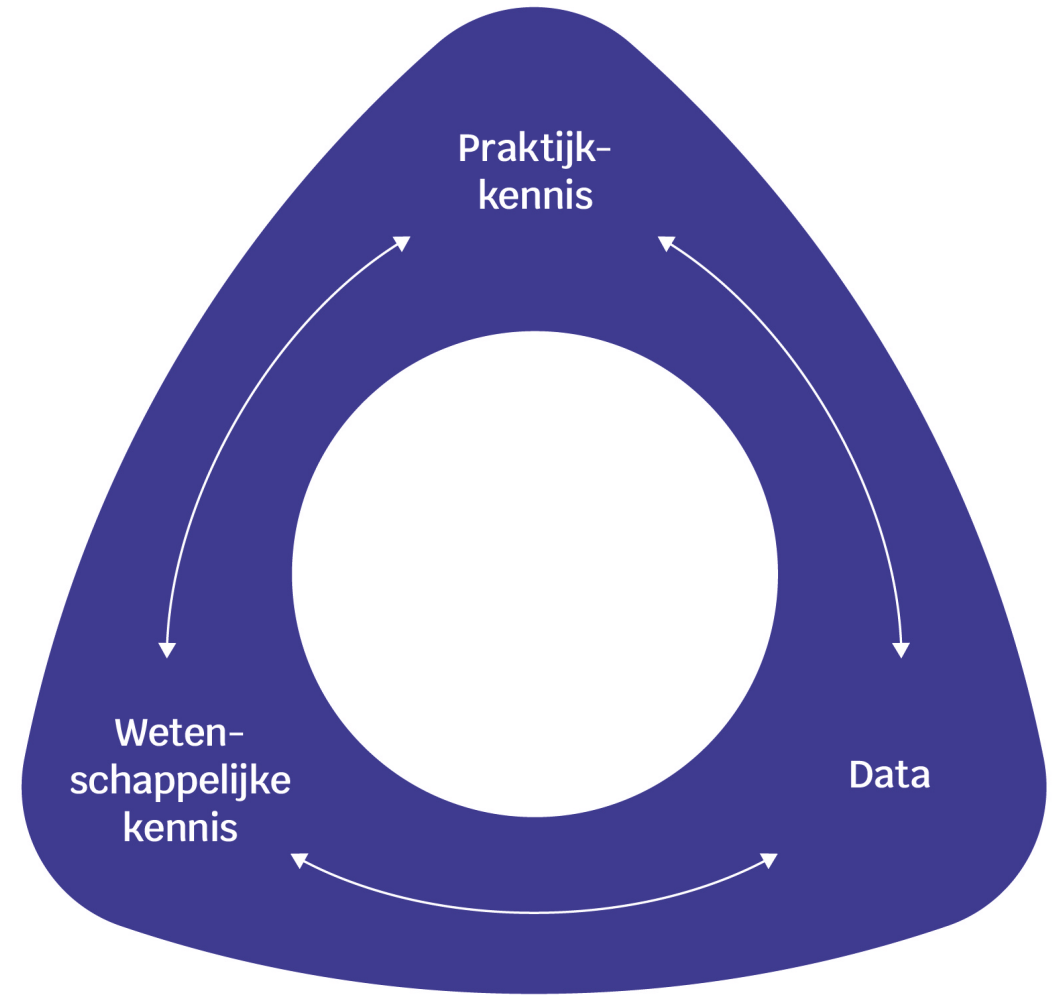
- Opgebouwd uit de volgende aspecten:
 - Definitie
 - Basiselementen
 - Kerneigenschappen
 - Fundamenten voor succes

Centrale definitie

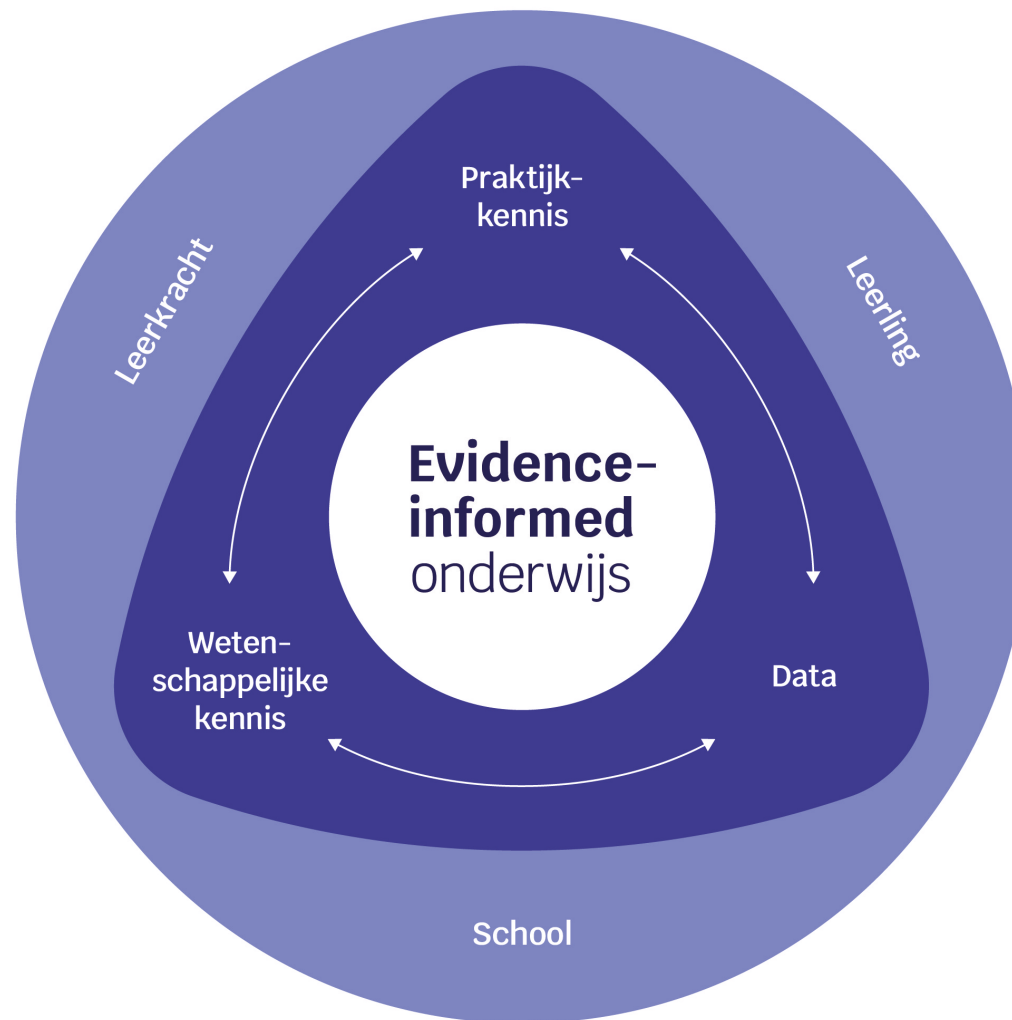
Evidence-informed onderwijs:

Beslissingen die gebaseerd zijn op een combinatie van drie soorten bronnen: **data**, **praktijkkennis** en **wetenschappelijke kennis**; waarbij de eigen **context** en diverse **perspectieven** in overweging genomen worden.

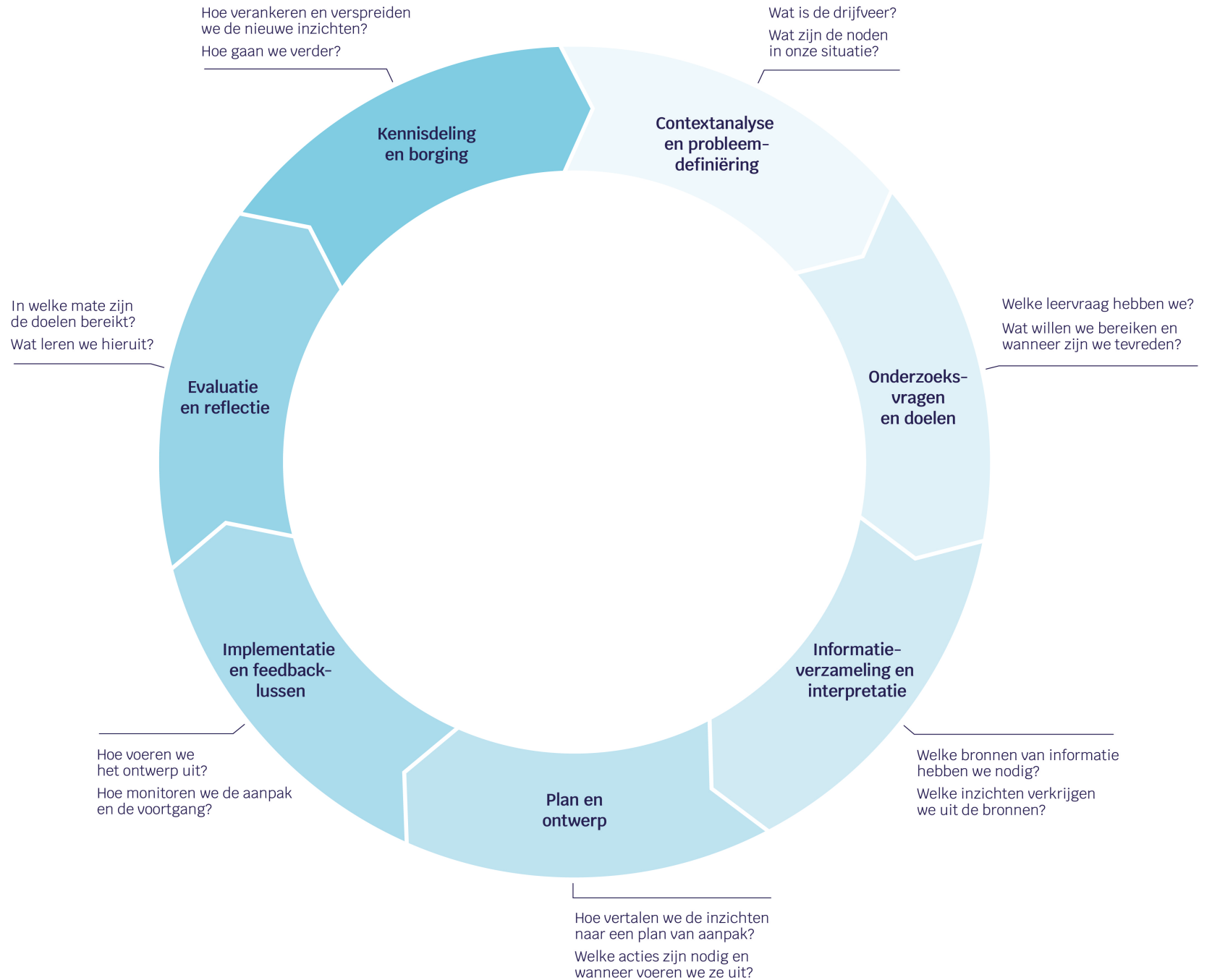
Basiselementen

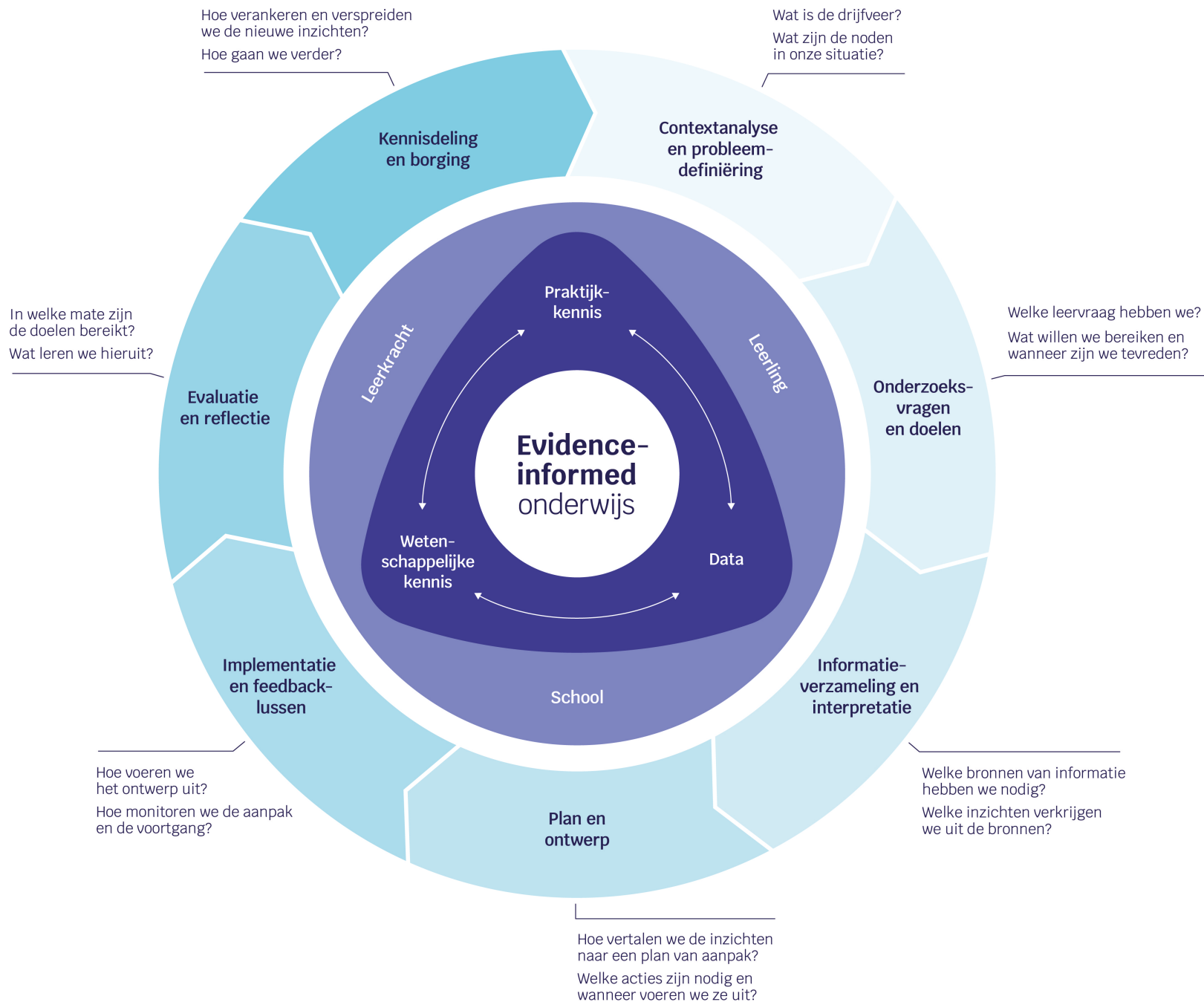

Gesitueerd in voor
de context

Procesmatig werken

Kerneigenschappen

Triangulatie

Verschillende informatiebronnen combineren, inzetten en integreren om tot onderbouwde hypothesen en inzichten te komen.

Multiperspectivisme

Door vragen vanuit meerdere invalshoeken en standpunten te benaderen, ontstaat een diepgaand en genuanceerd inzicht.

Proces

Het systematisch doorlopen van een proces, waarbij zorgvuldig geplande stappen kunnen leiden tot onderbouwde en weloverwogen beslissingen.

Fundamenten voor succes

Toegankelijk & betrouwbaar onderzoek

Toegang hebben tot hoogwaardig en relevant wetenschappelijk onderzoek om onderbouwde beslissingen te kunnen nemen en zo de praktijk en leeromgeving te verbeteren.

Lerende organisatie

Inzetten op tijd, middelen en ruimte om cyclische processen van een lerende organisatie door te voeren en aan te moedigen.

Bruggenbouwers

Het team ondersteunen door bruggen te slaan tussen praktijk en onderzoek.

Leiderschap

Het vermogen om als rolmodel te fungeren, belangrijke knopen door te hakken en hoge verwachtingen te hebben naar het team.

Samenwerking

Binnen een team zijn diverse, aanvullende competenties nodig om complexe uitdagingen aan te gaan.

Competenties

Kennis, vaardigheden en overtuigingen die nodig zijn om evidence-informed te werken.

Evidence-informed werken om brede
basiszorg en verhoogde zorg te
versterken

De olifant in de leraarskamer...

- *Mooi verhaal, maar wij willen de tijd steken in zorg en niet in onderzoek.*
- *Brede basiszorg is een mooi concept, maar onze realiteit is brandjes blussen en hopen dat niet alles in brand staat.*
- *We hebben vooral handen nodig om te handelen en geen model*
- *We weten heel goed welke leerlingen zorg nodig hebben, waarom zouden we dit analyseren? Geef ons een onderbouwd script zodat we kunnen handelen.*
- *Data rond zorg? Dat voelt opnieuw als controleren van leerkrachten en niet als ondersteuning in de klas.*
- *We hebben toch al ReDiCoDi, LVS en individuele handelingsplannen. Is dit weer iets extra?*

Elke dag duizenden beslissingen om de beste zorg te bieden

Wie heeft er na mijn instructie extra ondersteuning nodig?

Is dit gedrag een signaal van onwil, overprikkeling of overbelasting?

Welke leerlingen vonden hun weg niet?

Welke patronen zie ik in het welbevinden, aanwezigheid en betrokkenheid bij leerlingen in deze klas?

Welke leerlingen hebben verhoogde zorg nodig en waarop baseren we ons?

Hoe kunnen we samen beter voorspellen wie risico loopt om uit te vallen?

Sommige (zorg)beslissingen vragen onmiddellijke actie.

Andere vragen een moment van reflectie met alle betrokkenen.

Soms vraagt een beslissing dat we afstand nemen, patronen zien en onze keuze onderbouwen met data, praktijkkennis en wetenschappelijke kennis.

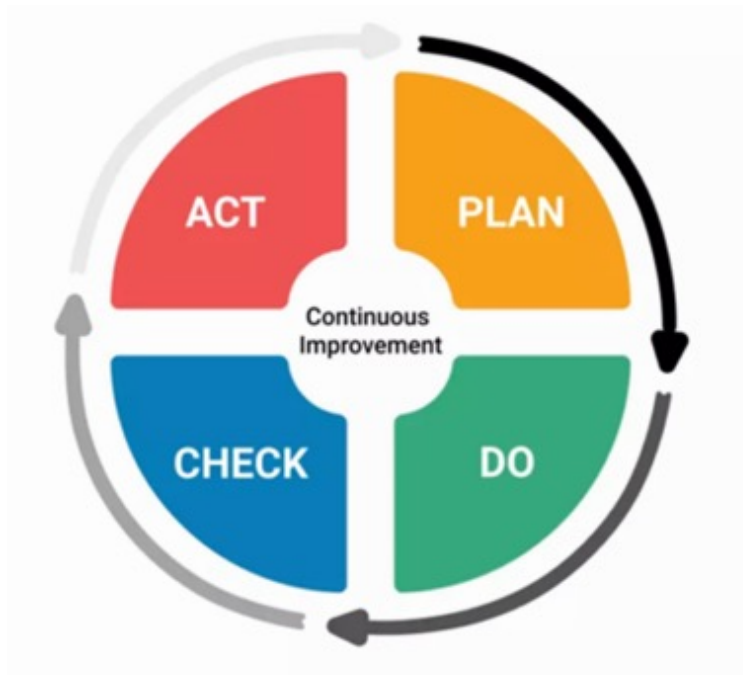
Van zorgreactie naar zorgbewust en onderbouwd

- Brede basiszorg vraagt **doelgerichte keuzes** voor alle leerlingen
- Verhoogde zorg vraagt **onderscheidende keuzes** voor sommige leerlingen
- Zonder inzicht in patronen bestaat het risico **op symptoombestrijding**
- Evidence-informed werken helpt je als team onderbouwd te **kijken, begrijpen en handelen**
- Sluit aan bij wat je als doet met PDC(R)A cyclus als denkkader, waarbij EI-model je ondersteunt als **inhoudelijke motor**
- **Brede basiszorg versterken** begint bij doelgericht kijken, samen begrijpen en onderbouwd en bewust beslissen

PDCA cyclus en Evidence-informed werken: zelfde motor andere brandstof

- PDC(R)A is een bekend kompas voor kwaliteitszorg
- EI-werken verduidelijkt waarop we onze beslissingen baseren
- Dataverzameling en raadplegen van wetenschappelijke kennis in combinatie met praktijkkennis om antwoorden te bieden:
 - Niet alleen kijken naar cijfers, brede blik
 - Patronen, observaties, stem van leerling integreren

PDCA cyclus en Evidence-informed werken: zelfde motor andere brandstof

- **Plan-fase** wordt sterker
 - Wetenschappelijke kennis, data, praktijkkennis
 - Verschillende perspectieven gebruiken om mogelijkheden te verkennen
- **Do-fase** wordt bewuster
 - Implementatie met feedbacklussen: hoe voeren we de zorginitiatieven uit? Hoe monitoren we?
- **Check-fase** wordt verrijkt
 - Expliciet en bewust meten hoe leerlingen vooruitgang maken en waarom
- **Act-fase** wordt krachtiger
 - Onderbouwd bijsturen of heroriënteren, Inzichten borgen, delen en verfijnen

Van een model naar de praktijk

Een model in kleine en grote beweging

Start van evidence-informed werken...

...een individuele of collectieve motivatie, ambitie, nieuwsgierigheid of uitdaging vormen je drijfveer om evidence-informed te gaan handelen.

We nemen jullie mee in twee verhalen...

Hoe het EI-model vorm krijgt in de klas en een zorgteam

DAOUD (29)

Kleuterschool
7 jaar ervaring

Wat maakt dat sommige kleuters
minder spreken tijdens het
kringmoment?

ESTELLE (49)

Leerkracht wiskunde
4 jaar aan de slag
2e graad

Hoe kunnen we als leerkrachten
van een specifieke klas het gedrag
dat leertijd onder druk zet beter
begrijpen én aanpakken binnen
brede basiszorg?

Kleine signalen, grote vragen...

Waarom gaat Daoud aan de slag met het EI-model?

- Gissen, gevoel, overtuiging of lage verwachting naar specifieke leerlingen uitsluiten.
- Inzicht krijgen in verschillen bij leerlingen.
- Vraag achter de vraag ontdekken.
- Verschillende aanpassingen doorgevoerd leiden tot geen of weinig verschil.
- Voorkomen dat specifieke leerlingen in verhoogde zorg belanden. Wat kan er binnen BBZ voor de gehele groep leerlingen versterkend werken.

DAOUD (29)

Kleuterschool
7 jaar ervaring

- **Kleuters verdwalen in de kring**
- **Enkele kinderen reageren traag of niet op vragen en lijken sneller afgeleid**
- **Grote verschillen in spreekkans en taalproductie tijdens warm onthaal in de kring**
- **Daoud denkt dat meertalige kinderen sneller afhaken**
- **De oorzaak is voor hem niet duidelijk**

Hypotheses formuleren vanuit verschillende perspectieven

Verschillende verklaringen:

- **Meertaligheid:** sommige kinderen begrijpen te schooltaal niet
- **Taalproductieangst:** kinderen durven minder spreken in groep
- **Onvoldoende routines:** leerlingen krijgen te weinig ondersteuning bij kringmoment om woordenschat te verwerven en er is weinig herkenning
- **Aandachtsbelasting:** sommige kinderen raken de draad kwijt in de kring door afleiding
- **Auditieve verwerking:** enkele kinderen lijken de auditieve prikkels moeilijk te filteren.

DAOUD (29)
Kleuterschool
7 jaar ervaring

Meer dan één hypothese formuleren:

- Op basis van data die beschikbaar is
- Gesprekken met ouders
- Input vanuit het zorgteam

Wat Daoud ontdekt in zijn klas?

Aanpak

- **Data naast elkaar leggen en zichtbaar maken:**

- Observaties samenleggen met collega's (noteren en tellen, samen met zorg, 2 weken)
- Meting 1: KOBİ-TV meting bij groep kleuters uitvoeren naast kring (observatie-instrument)

- **Bespreekt samen met zorgteam:**

- Welke kleuters trage groei tonen in taalbegrip
- Welke kleuter minder tot taalproductie komen
- Welke kleuters in spel wel rijke taal gebruiken maar in de kring niet

- **Inzichten:**

- Niet alleen meertalige kinderen minder taalproductie tonen.
- Ook verlegen kinderen, kleuters met onzekerheid en kleuters met aandachtsproblemen komen tot minder spreekkansen.

- **Gericht onderzoek raadplegen** en verdiepen: komen tot hypothesen en acties

- **Interventie op basis van data, inzichten, gesprek**

- Visuele ondersteuning: pictogrammen, gebaren invoeren,
- Voorspelbare structuur: routine in startmomenten expliciteren
- Taalontlokkende vragen volgens model: bewust activeren van alle leerlingen en spreekkans

- **Bijsturing van interventie en bespreken om de 6 weken:** waarbij na opnames en zorg samen patronen bekijken

- Voor specifieke leerlingen onderneemt de zorgleerkracht pre-teaching en er wordt een CLB overleg ingepland voor één kind.

DAOUD (29)
Kleuterschool
7 jaar ervaring

- meer kleuters die de pictokaarten gebruiken
- meer kleuters die antwoorden in een zin
- meer spontane taal van kleuters die normaal stil zijn
- Maar:
- 3 kinderen blijven nauwelijks spreken
- 1 kleuter haakt zichtbaar af, ook met pictokaarten
- 1 kleuter blokkeert zodra de groep moet luisteren

Herken jij het EI-model?

- Welke onderdelen van het EI-model herken jij? (denk aan de eigenschappen en de fundamenten voor succes)

Triangulatie

Multiperspectivisme

Procesmatig

Toegankelijkheid en betrouwbaarheid

Lerende organisatie

Bruggenbouwers

Leiderschap

Samenwerking

Competenties

- Waar ondersteunt het EI-model brede basiszorg en/of verhoogde zorg?

Waar het model tot leven kwam in de klas...

- Het begon met gestructureerd kijken niet gokken...
- Observatiedata, , naast praktijkervaring en inzichten onderzoek (T)
- Niet alleen, maar met collega's (M)
- Stap per stap, tijd om te wennen, opnieuw te meten (P)

DAOUD (29)
Kleuterschool
7 jaar ervaring

Gedrag samen begrijpen om
leren mogelijk te maken

Waarom gaat Estelle aan de slag met het EI-model?

- In leraarskamer blijven leraren klagen over één specifieke klas
- Verschillende leerlingen worden aangemeld voor verhoogde zorg
- Leertijdverlies door terugkerend gedrag
- Trage taakstart in meerdere lessen

ESTELLE (49)

Leerkracht wiskunde 2e graad
4 jaar aan de slag

- Team ervaart hetzelfde gedrag
- Geen gedeelde taal rond leertijd en gedrag
- Zorgteam wil gesprek over versterken BBZ vs. VH
- Video wordt op school gebruikt als datatool
- Sofie wil graag samen met collega's gedragsanalyse uitvoeren en leervragen delen met collega's

Onderzoeksvraag

Hoe kunnen we gedrag dat leertijd onder druk zet beter begrijpen?

Hoe kunnen we dit gedrag aanpakken binnen de brede basiszorg?

Van data naar dialoog

Aanpak van Estelle en haar team

- Start vanuit opnames in de klas (verschillende lessen en leerkrachten)
- Bekijken de video's samen en zoeken naar terugkerende patronen die leertijd onder druk zetten
- Koppeling van inzichten aan onderzoek rond taakinitiatie, voorspelbaarheid en leertijd
- Ontwerpen één kleine haalbare interventie (bij lesstart)
- Alle collega's voeren zelfde aanpak uit gedurende 7 weken.
- Tijdens de interventie wisselen collega's uit en sturen bij.
- Er worden 3 opnames gemaakt om te zien hoe dit inspeelt op noden van leerlingen.
- Ze bespreken welke leerlingen blijven vastlopen en sturen bij.

ESTELLE (49)

Leerkracht wiskunde 2e graad
2 jaar aan de slag

Herken jij het EI-model?

- Welke onderdelen van het EI-model herken jij? (denk aan de eigenschappen en de fundamenteën voor succes)

Triangulatie

Multiperspectivisme

Procesmatig

Toegankelijkheid en betrouwbaarheid

Lerende organisatie

Bruggenbouwers

Leiderschap

Samenwerking

Competenties

- Wat ontbreekt? Wat zou je toevoegen om te versterken?

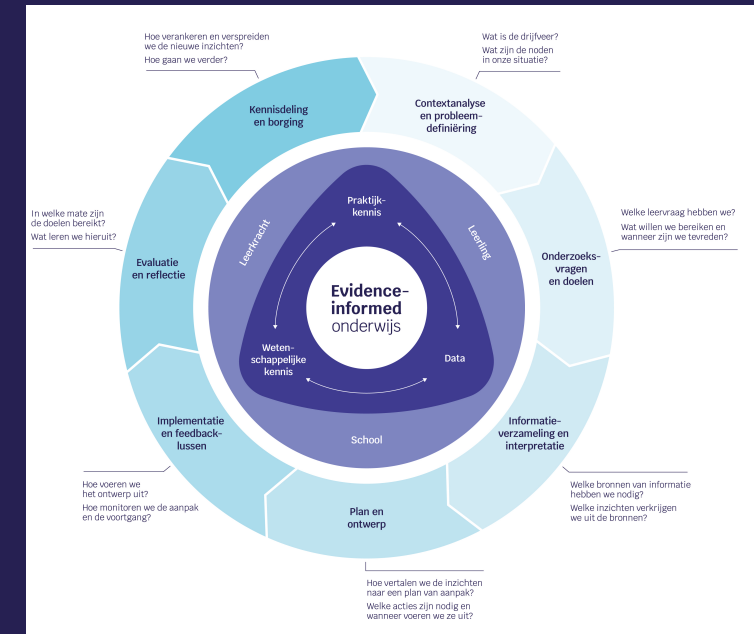
Waar het model tot leven kwam in de school

- Eigen data, didactisch onderzoek, observaties (T)
- Meten, aanpak ontwerpen, opnieuw meten (P)
- Collega's betrekken voor analyse, ontwerp en borgen (S)

ESTELLE (49)

**Schoolleider grote basisschool
2 jaar aan de slag**

Dit model is geen eindpunt maar een uitnodiging

Evidence-informed onderwijs begint bij wie dagelijks het verschil maakt in de klas, op de speelplaats, in het teamoverleg, tijdens een pedagogisch begeleiding of bij het uitzetten van beleid.

Terugkeren om vooruit te gaan

- Soms is stoppen met een actie ook een juiste keuze en inzicht
 - Bijsturen hoort bij elk proces
 - Mislukkingen maken patronen zichtbaar
 - Kleinere stappen werken beter dan één grote doorbraak
 - Schoolontwikkeling en leren als team is cyclisch (niet lineair)
-

Reflectievragen

- Vertaalslag naar jouw school
- Vragen die je jezelf kan stellen:
 - Hoe kun je het model gebruiken zodat het bijdraagt aan (beleids-) initiatieven op vlak van zorg?
 - Hoe zorg je dat de fundamenten geïntegreerd worden zodat het resultaat van die zorginitiatieven duurzaam is?

“

Take aways

- Begin klein
- Werk cyclisch en stapsgewijs
- Betrek je team
- Zet bewust bruggenbouwers in
- Maak een proces zichtbaar
- Vier success

Ondersteunend materiaal

- Webpagina's over het model
- Kennisclips en Leersnack
- Ondersteunende materialen om aan de slag te gaan
- Inspiratiegids (heel snel beschikbaar)
- Leidraad in ontwikkeling

Veel dank voor uw aandacht!
jerich.faddar@vub.be
vicky.willegems@vub.be

www.leerpunt.be

A photograph of a modern, tiered lecture hall or auditorium. The walls and seating are made of light-colored wood. The audience, consisting of people of various ages, is seated in the tiered rows, facing the front. In the foreground, a wooden podium with a microphone and a small screen displaying a colorful illustration of a group of people is visible. The lighting is warm and focused on the stage area.

**Versterking zorgcontinuüm:
evidence-informed aan de slag binnen
brede basiszorg en verhoogde zorg**

Ariadne Warmoes

Onderzoeker
VUB

A photograph of a modern, tiered lecture hall or auditorium. The walls and seating are made of light-colored wood. The audience, consisting of people of various ages, is seated in the tiered rows, facing the front. In the foreground, a person is seen from behind, standing at a wooden podium and addressing the audience. A small screen on the podium displays a colorful illustration of a diverse group of people. The overall atmosphere is professional and educational.

Versterking zorgcontinuüm: evidence-informed aan de slag binnen brede basiszorg en verhoogde zorg

Ariadne Warmoes

Onderzoeker
VUB

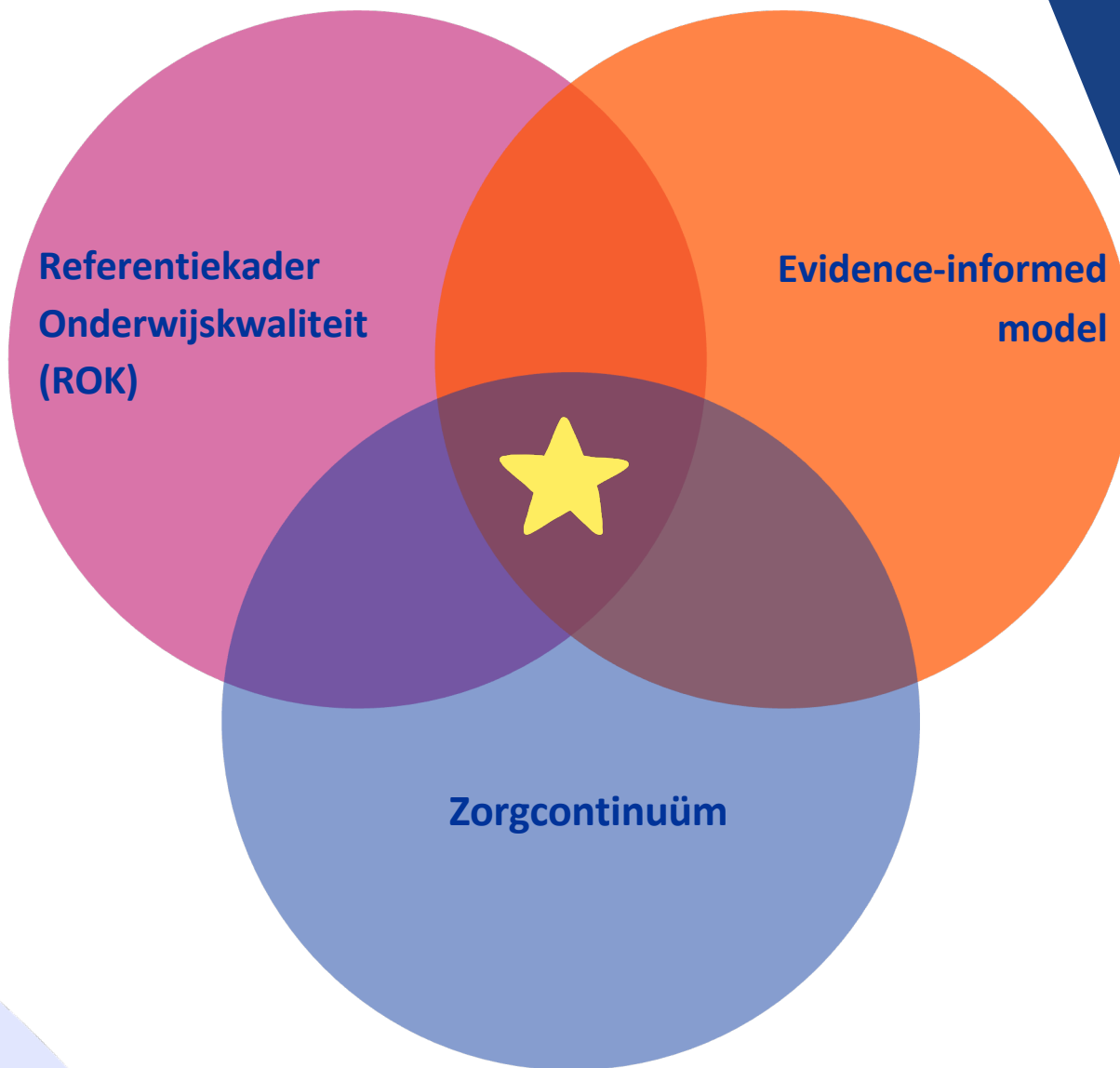
Evidence-informed handelen in de klas: van leerdoel naar gerichte ondersteuning

Evidence-informed handelen in de klas: van leerdoel naar gerichte ondersteuning

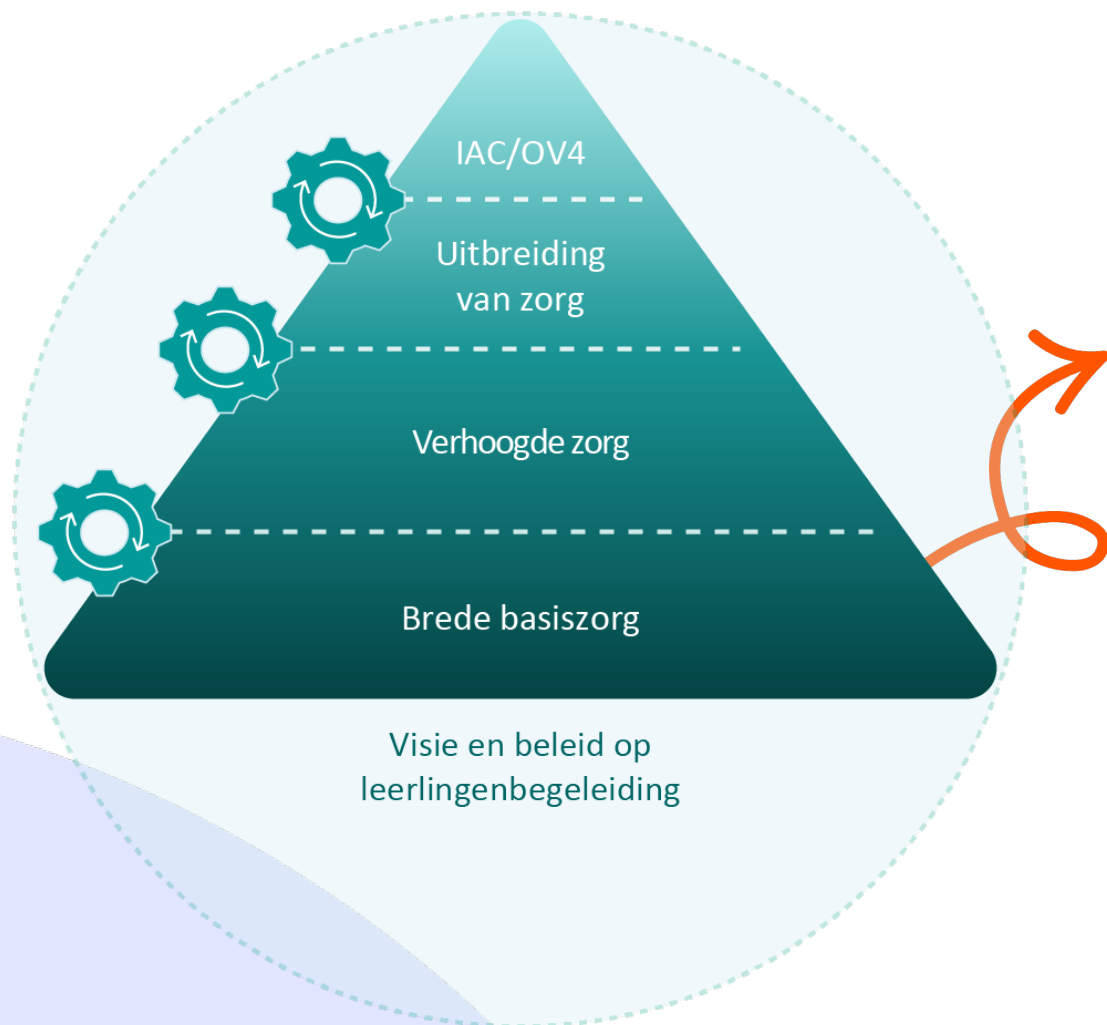
Dr. Ariadne Warmoes

10 december 2025

Inhoud

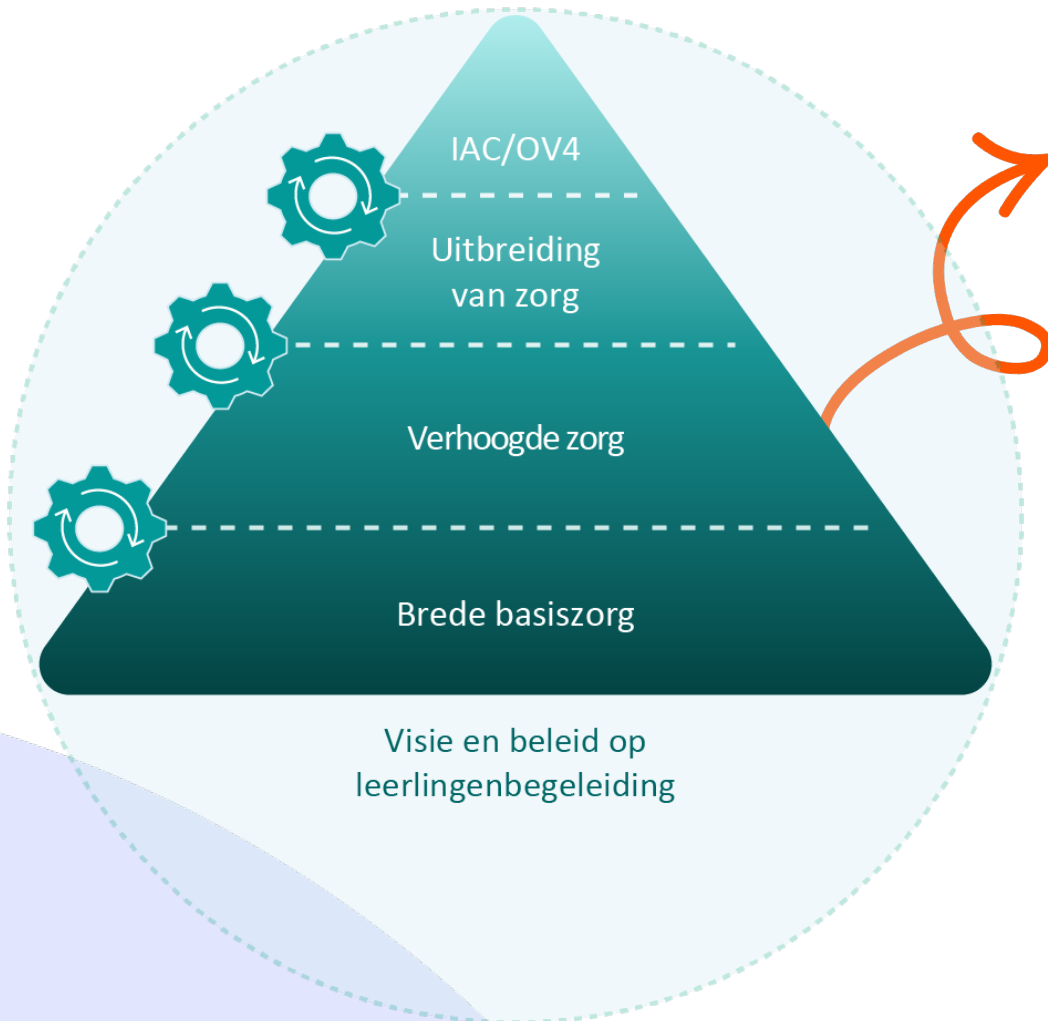
Zorgcontinuüm

Het betekent dat leraren een krachtige leeromgeving voorzien, effectief lesgeven, een positieve sfeer in de klas creëren en aandacht hebben voor ieders noden.

Ze volgen de leerlingen systematisch op, werken actief aan het verminderen van risicofactoren, het behouden van beschermende factoren en proberen onderwijsbehoeften vroeg te detecteren en aan te pakken.

Zorgcontinuüm

Verhoogde zorg betekent dat de school extra inspanningen levert voor **leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben** dan hun klasgenoten zodat zij om tot leren kunnen komen.

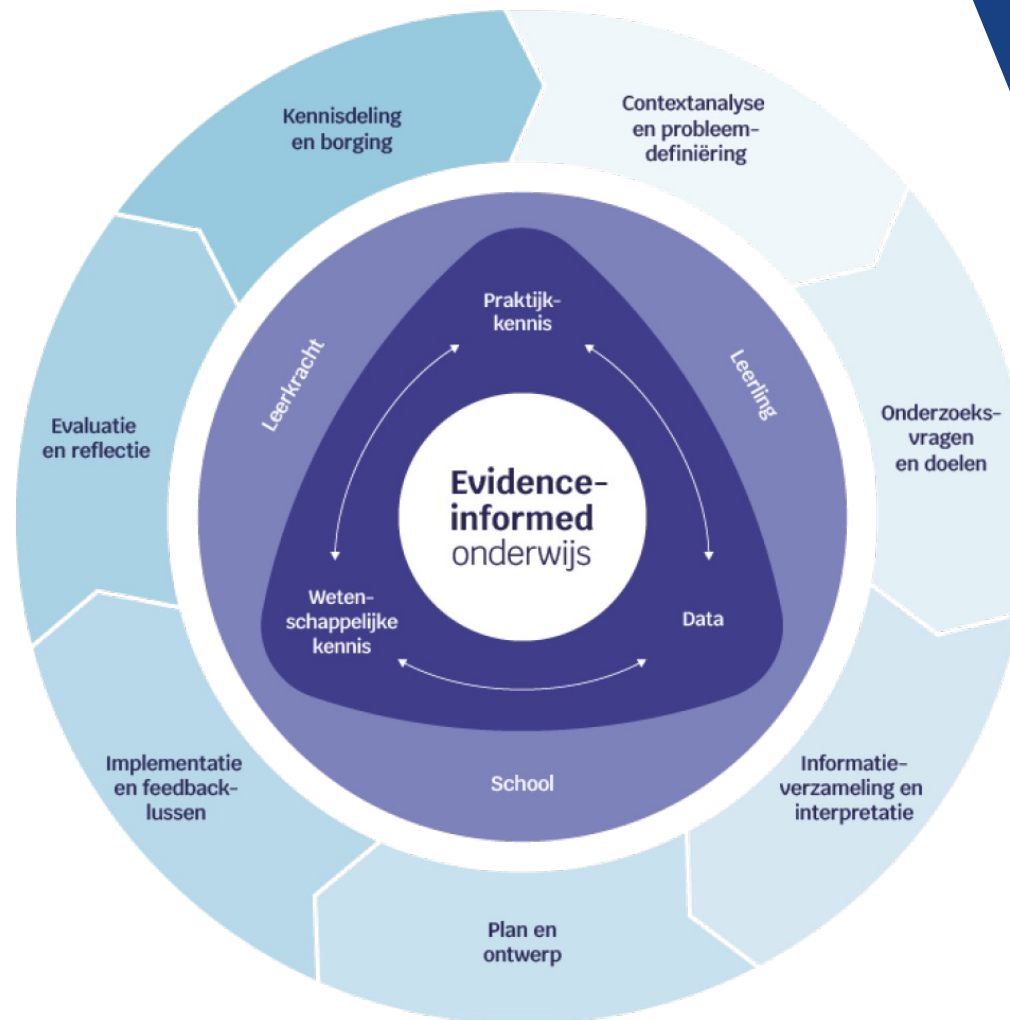
Deze **redelijke aanpassingen (remediërende, differentiërende, compenserende en dispenserende maatregelen) op maat van de leerling** met specifieke onderwijsbehoeften zorgen ervoor dat de leerling gelijkwaardige kansen krijgt in het gewone onderwijs.

Zorgcontinuüm

- Hoe evalueer ik welke leerlingen de leerdoelen behalen?
- Hoe bepaal ik bij differentiatie wie in welke niveaugroep zit?
- Hoe bepaal ik wanneer BBZ onvoldoende is en VZ nodig is?
- Hoe implementeer ik een effectief en gedragen zorgbeleid?
-

Het EI-model

ROK

Het OK referentiekader voor onderwijskwaliteit

Rubriek
Deelrubriek
Kwaliteitsverwachting

Resultaten en effecten		Ontwikkeling stimuleren	
R1	De school bereikt de minimaal gewenste output bij een zo groot mogelijke groep van leerlingen.	Doelen	Begeleiding
R2	De school streeft naar welbevinden en betrokkenheid bij alle leerlingen en het schoolteam en naar tevredenheid bij ouders en bij andere relevante partners.	D1 Het schoolteam realiseert doelgericht een brede en harmonische vorming die betekenisvol is.	B1 Het schoolteam geeft de begeleiding vorm vanuit een gedragen visie en systematiek en volgt de effecten van de begeleiding op.
R3	De school streeft bij elke leerende naar zoveel mogelijk leerwinst.	D2 Het schoolteam hanteert doelen die sporen met het gevalideerd doelenkader en zorgt voor samenhang tussen de doelen.	B2 Het schoolteam biedt begeleiding zowel op het vlak van leren en studeren, onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren als preventieve gezondheidszorg.
R4	De school stimuleert de studievoortgang van elke leerende.	D3 Het schoolteam hanteert uitdagende en haalbare doelen.	B3 Het schoolteam biedt elke leerende een passende begeleiding met het oog op gelijke onderwijskansen.
R5	De school waarborgt de toegang tot onderwijs voor elke leerende.	D4 Het schoolteam expliciteert de doelen en de beoordelingscriteria.	B4 Het schoolteam geeft de begeleiding vorm samen met de leerende, de ouders/thuisomgeving en andere relevante partners.
R6	De school streeft naar effecten op langere termijn bij alle leerlingen.	Vormgeving onderwijsleerproces en leef- en leeromgeving	Opvolging
Kwaliteitsontwikkeling		V1 Het schoolteam en de leerlingen creëren samen een positief en stimulerend school- en klimaat.	O1 Het schoolteam geeft de leerlingen adequate feedback met het oog op de voortgang in het leer- en ontwikkelingsproces.
K1	De school ontwikkelt haar kwaliteit vanuit een gedragen visie die vertaald is in de onderwijsleerpraktijk.	V2 Het schoolteam en de leerlingen gaan positief om met diversiteit.	O2 Het schoolteam evalueert op een brede en onderbouwde wijze het onderwijsleerproces en het behalen van de doelen.
K2	De school evalueert haar werking cyclisch, systematisch en betrouwbaar vanuit de resultaten en effecten bij de leerlingen.	V3 De leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen.	O3 Het schoolteam stuurt het onderwijsleerproces bij op basis van de feedback- en evaluatiegegevens.
K3	De school borgt en ontwikkelt de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk.	V4 Het schoolteam biedt een passend, actief en samenhangend onderwijsaanbod aan.	O4 Het schoolteam beslist en rapporteert onderbouwd over het behalen van de doelen bij de leerende.

Beleid	
Beleid	
BL1	De school ontwikkelt en voert een gedragen, geïntegreerd en samenhangend beleid rekening houdend met haar (pedagogisch) project.
BL2	De school geeft haar organisatie vorm op het vlak van cultuur en structuur.
BL3	De school werkt participatief en responsief.
BL4	In de school heerst een innovatieve en lerende organisatiecultuur.
BL5	De school bouwt samenwerkingsverbanden uit die het leren en onderwijzen ten goede komen.
BL6	De school communiceert transparant over haar werking met alle betrokkenen.
Onderwijskundig beleid	
BL7	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid op het vlak van leren en onderwijzen.
Personeels- en professionaliseringsbeleid	
BL8	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend personeelsbeleid dat integraal en samenhangend is.
BL9	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend professionaliseringsbeleid en heeft hierbij specifieke aandacht voor beginnende leraren.
Financieel en materieel beleid	
BL10	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend financieel en materieel beleid.
BL11	De school beheerst de kosten voor alle leerlingen.
Fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving	
BL12	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid met het oog op de fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving.

Wat zijn de kwaliteitsverwachtingen omtrent....

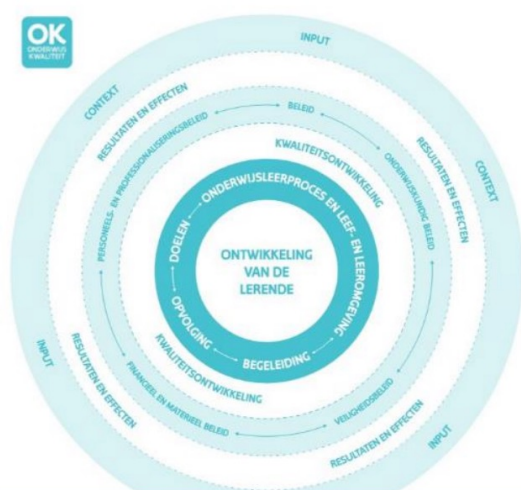
- brede basiszorg en verhoogde zorg?
- evidence-informed werken?

Bespreek met je buur

Wat zijn de kwaliteitsverwachtingen omtrent....

- brede basiszorg en verhoogde zorg?
- evidence-informed werken?

Het OK referentiekader voor onderwijskwaliteit

Rubriek

Deelrubriek

Kwaliteitsverwachting

Beleid

Beleid

BL1	De school ontwikkelt en voert een gedragen, geïntegreerd en samenhangend beleid rekening houdend met haar (ped)agogisch project.
BL2	De school geeft haar organisatie vorm op het vlak van cultuur en structuur.
BL3	De school werkt participatief en responsief.
BL4	In de school heerst een innovatieve en lerende organisatiecultuur.
BL5	De school bouwt samenwerkingsverbanden uit die het leren en onderwijzen ten goede komen.
BL6	De school communiceert transparant over haar werking met alle betrokkenen.

Onderwijskundig beleid

BL7	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid op het vlak van leren en onderwijzen.
-----	---

Personeels- en professionaliseringsbeleid

BL8	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend personeelsbeleid dat integraal en samenhangend is.
BL9	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend professionaliseringsbeleid en heeft hierbij specifieke aandacht voor beginnende leraren.

Financieel en materieel beleid

BL10	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend financieel en materieel beleid.
BL11	De school beheerst de kosten voor alle lerenden.

Fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving

BL12	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid met het oog op de fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving.
------	--

Resultaten en effecten

R1	De school bereikt de minimaal gewenste output bij een zo groot mogelijke groep van lerenden.
R2	De school streeft naar welbevinden en betrokkenheid bij alle lerenden en het schoolteam en naar tevredenheid bij ouders en bij andere relevante partners.
R3	De school streeft bij elke lerende naar zoveel mogelijk leerwinst.
R4	De school stimuleert de studievoortgang van elke lerende.
R5	De school waarborgt de toegang tot onderwijs voor elke lerende.
R6	De school streeft naar effecten op langere termijn bij alle lerenden.

Kwaliteitsontwikkeling

K1	De school ontwikkelt haar kwaliteit vanuit een gedragen visie die vertaald is in de onderwijsleerpraktijk.
K2	De school evalueert haar werking cyclisch, systematisch en betrouwbaar vanuit de resultaten en effecten bij de lerenden.
K3	De school borgt en ontwikkelt de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk.

Ontwikkeling stimuleren

Doelen

D1	Het schoolteam realiseert doelgericht een brede en harmonische vorming die betekenisvol is.
D2	Het schoolteam hanteert doelen die sporen met het gevalideerd doelenkader en zorgt voor samenhang tussen de doelen.
D3	Het schoolteam hanteert uitdagende en haalbare doelen.
D4	Het schoolteam expliciteert de doelen en de beoordelingscriteria.

Vormgeving onderwijsleerproces en leef- en leeromgeving

V1	Het schoolteam en de lerenden creëren samen een positief en stimulerend school- en klasklimaat.
V2	Het schoolteam en de lerenden gaan positief om met diversiteit.
V3	De leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen.
V4	Het schoolteam biedt een passend, actief en samenhangend onderwijsaanbod aan.

Begeleiding

B1	Het schoolteam geeft de begeleiding vorm vanuit een gedragen visie en systematiek en volgt de effecten van de begeleiding op.
B2	Het schoolteam biedt begeleiding zowel op het vlak van leren en studeren, onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren als preventieve gezondheidszorg.
B3	Het schoolteam biedt elke lerende een passende begeleiding met het oog op gelijke onderwijskansen.
B4	Het schoolteam geeft de begeleiding vorm samen met de lerende, de ouders/thuisomgeving en andere relevante partners.

Opvolging

O1	Het schoolteam geeft de lerenden adequate feedback met het oog op de voortgang in het leer- en ontwikkelingsproces.
O2	Het schoolteam evalueert op een brede en onderbouwde wijze het onderwijsleerproces en het behalen van de doelen.
O3	Het schoolteam stuurt het onderwijsleerproces bij op basis van de feedback- en evaluatiegegevens.
O4	Het schoolteam beslist en rapporteert onderbouwd over het behalen van de doelen bij de lerende.

Het OK

Beleid

Beleid

R1

De school bereikt de minimaal gewenste output bij een zo groot mogelijke groep van lerenden.

Resultaten en effecten

Ontwikkeling stimuleren

BL6

De school communiceert transparant over haar werking met alle betrokkenen.

R3

De school streeft bij elke lerende naar zoveel mogelijk leerwinst.

R5

De school waarborgt de toegang tot onderwijs voor elke lerende.

D4

Het schoolteam expliciteert de doelen en de beoordelingscriteria.

B4

Het schoolteam geeft de begeleiding vorm samen met de lerende, de ouders/thuisomgeving en andere

BL9

De school ontwikkelt en voert een doeltreffend professionaliseringsbeleid en heeft hierbij specifieke

R4

De school stimuleert de studievoortgang van elke lerende.

K

K

De school borgt en ontwikkelt de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk.

V4

Het schoolteam biedt een passend, actief en samenhangend onderwijsaanbod aan.

O4

Het schoolteam beslist en rapporteert onderbouwd over het behalen van de doelen bij de lerende.

BL12

De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid met het oog op de fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving.

van de leef-, leer- en werkomgeving

K2

De school evalueert haar werking cyclisch, systematisch en betrouwbaar vanuit de resultaten en effecten bij de lerenden.

Kwaliteitsverwachting

BL3 De school werkt participatief en responsief.

BL4 In de school heerst een innovatieve en lerende organisatiecultuur.

D3

Het schoolteam hanteert uitdagende en haalbare doelen.

R2 bij alle lerenden en het schoolteam en naar tevredenheid bij ouders en bij andere relevante partners.

D1 Het schoolteam realiseert doelgericht een brede en harmonische vorming die betekenisvol is.

B1 een gedragen visie en systematiek en volgt de effecten van de begeleiding op.

BL7 De school ontwikkelt en voert een doelgericht beleid op het vlak van leren en onderwijzen.

Het schoolteam hanteert doelen die sporen met het Het schoolteam biedt begeleiding zowel op het vlak van

V3

De leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen.

Kwaliteitsontwikkeling

V1 samen een positief en stimulerend school- en klasklimaat.

O1 feedback met het oog op de voortgang in het leer- en ontwikkelingsproces.

BL10 De school ontwikkelt en voert een doelgericht financieel en materieel beleid.

B3

Het schoolteam biedt elke lerende een passende begeleiding met het oog op gelijke onderwijskansen.

K1

K2

K3

Het OK referentiekader voor onderwijskwaliteit

Beleid

Beleid

De school ontwikkelt en voert een gedragen, geïnte-

02

Het schoolteam evalueert op een brede en onderbouwde wijze het onderwijsleerproces en het behalen van de doelen.

03

Het schoolteam stuurt het onderwijsleerproces bij op basis van de feedback- en evaluatiegegevens.

04

Het schoolteam beslist en rapporteert onderbouwd over het behalen van de doelen bij de lerende.

K1	dragen visie die vertaald is in de onderwijsleerpraktijk.	V2	om met diversiteit.	02	onderbouwde wijze het onderwijsleerproces en het behalen van de doelen.	BL11	De school beheerst de kosten voor alle lerenden.
K2	De school evalueert haar werking cyclisch, systematisch en betrouwbaar vanuit de resultaten en effecten bij de lerenden.	V3	De leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen.	03	Het schoolteam stuurt het onderwijsleerproces bij op basis van de feedback- en evaluatiegegevens.	Fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving	
K3	De school borgt en ontwikkelt de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk.	V4	Het schoolteam biedt een passend, actief en samenhangend onderwijsaanbod aan.	04	Het schoolteam beslist en rapporteert onderbouwd over het behalen van de doelen bij de lerende.	BL12	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid met het oog op de fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving.

El werken in BBZ en VZ

Een schoolteam en het CLB en gebruikt de El cyclus om een zorgaanpak te ontwikkelen voor leerlingen die nood hebben aan verhoogde zorg.

De leraar en zorgcoördinator volgen de El-cyclus om voor één leerling met blijvende rekenproblemen een gerichte ondersteuningsaanpak te implementeren.

School

Klas

Een werkgroep zet de El-cyclus in om een sterk leesbeleid te ontwerpen, onderbouwen en schoolbreed te implementeren.

Een leraar volgt de El-cyclus om passende differentiatiegroepen in de klas samen te stellen.

VZ

BBZ

El werken in BBZ en VZ

Een schoolteam en het CLB en gebruikt de El cyclus om een zorgaanpak te ontwikkelen voor leerlingen die nood hebben aan verhoogde zorg.

De leraar en zorgcoördinator volgen de El-cyclus om voor één leerling met blijvende rekenproblemen een gerichte ondersteuningsaanpak te implementeren.

School

Klas

Een werkgroep zet de El-cyclus in om een sterk leesbeleid te ontwerpen, onderbouwen en schoolbreed te implementeren.

Een leraar volgt de El-cyclus om passende differentiatiegroepen in de klas samen te stellen.

BBZ

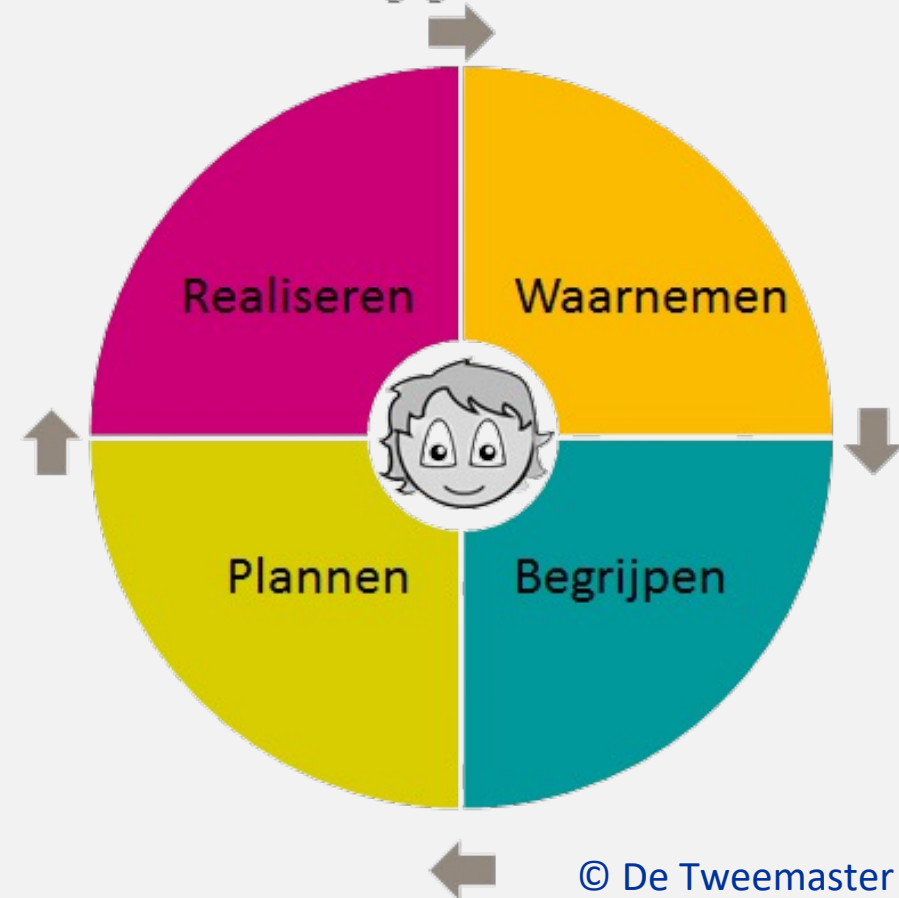
VZ

HGW vs EI-model

© Leerpunt

HGW cyclus
Handelingsgericht werken

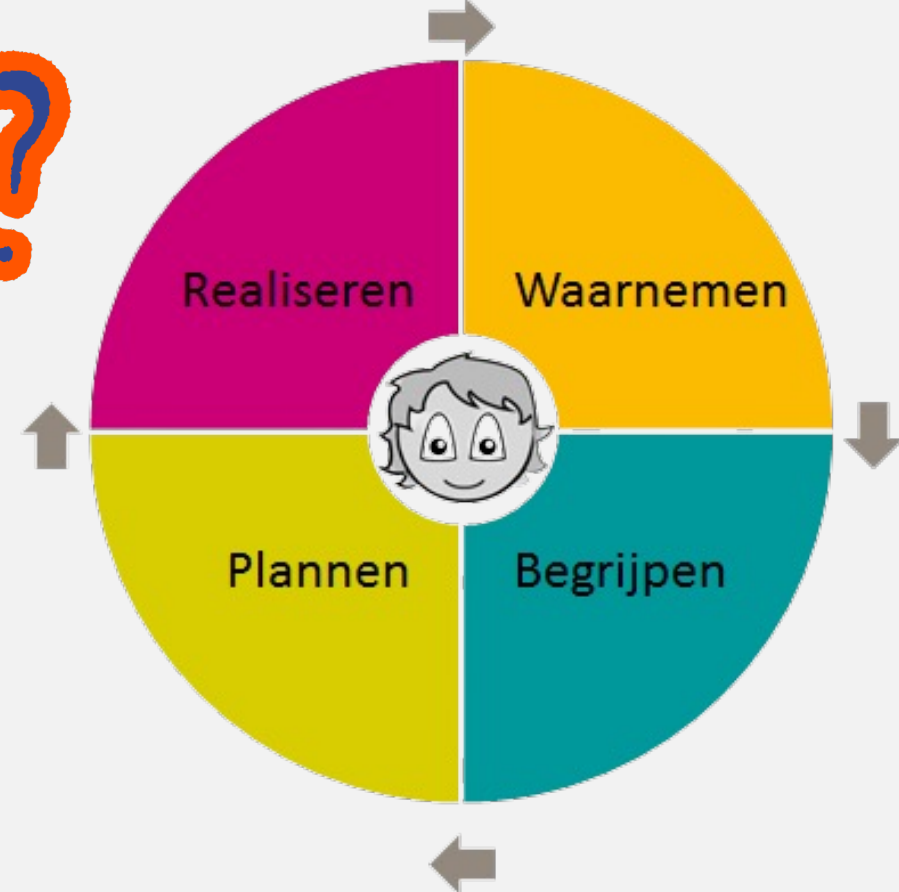

© De Tweemaster

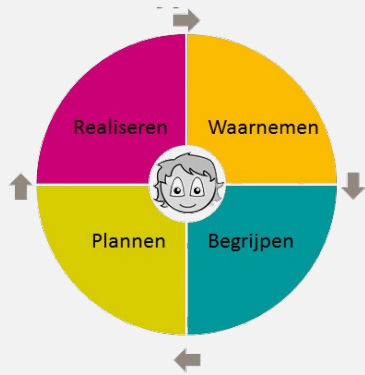
Bespreek met je buur

HGW cyclus
Handelingsgericht werken

HGW vs EI-model

Stap voor stap

Probleemdefiniëring

Contextanalyse
en probleem-
definiëring

Probleemdefiniëring in de klas start bij doelgericht evalueren

- In welke mate bereiken de leerlingen de leerdoelen?
- Welke leerlingen bereiken de leerdoelen niet?

Afhankelijk van leerdoel en evaluatiegegevens

- Data: toetsgegevens, observatie, gesprekken met leerling en ouders,...
- Wetenschappelijke kennis: inhoudelijk, maar ook bv. rond formatief en doelgericht evalueren

Probleemdefiniëring

Contextanalyse
en probleem-
definiëring

Namen leerlingen

Doel																						
Oefening	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
LPD	3.1.24	3.1.24	3.1.25	2.1.19	2.1.18	1.03 + 3.1.05	3.1.31	3.1.31	3.4.02	3.1.33	3.4.02 + 3.1.33 + 3.1.34	3.1.20 + 3.1.39	3.1.3	3.1.41	3.1.4	3.2.13 + 3.1.14	3.2.2	3.2.16 + 3.2.19	3.2.16 + 3.2.19	3.2.16 + 3.2.19	3.3.09	3.3.0
Quotering	3	2	4	3	1	2	8	5	5	6	6	3	2	2	3	4	2	1	2	2	3	2
	3	2	4	3	1	2	7	4	4	6	6	3	1	2	3	4	2	1	2	0	3	2
	3	2	2	3	1	1	6	3,5	4,5	6	3,5	2	2	2	3	4	2	1	2	0	3	0
	3	2	4	3	1	15	5,5	5	4	6	6	2,5	0	2	3	2,5	1,5	0,5	1,5	0	2,5	0
	3	2	4	3	1	2	8	4	3	3	4,5	3	2	2	2	3,5	2	0	1,5	1	2	0
	3	2	4	2,5	1	0,5	5	3	4,5	1	5,5	3	0	1,5	2	4	2	1	1	0	2,5	2
	3	2	3,5	3	0	1,5	6	4,5	2	0	0,5	3	0	2	0	3,5	2	0	1	0,5	2	0
	3	2	4	2,5	0	2	7	4	4	5	6	3	0	2	0	3,5	2	0	1	0,5	2	0
	3	2	4	3	1	1,5	6,5	5	5	0	4,5	3	0,5	2	2	4	1,5	0	1	0,5	3	2
	3	2	4	3	1	2	5	4	4	5	4	3	2	1,5	2	3	1,5	0	1	0	2,5	2
	3	2	4	3	1	1	5,5	2,5	4	5	2	2,5	0	2	0	1	0,5	0	2,5	0	0	0
	3	2	4	3	1	2	6,5	5	5	6	5,5	3	0,5	2	3	4	2	0	1,5	0	2,5	2
	2,5	2	4	3	1	2	7,5	4	2,5	6	3	3	2	2	2	4	1,5	0	0	0	1,5	0
	3	2	4	3	1	2	7	4,5	4	4	3,5	3	2	2	3	3,5	2	0	3,5	0	3	2
	3	2	2,5	2	1	1	6,5	4	3	1	1	1,5	0	2	1	1,5	1	1	1	0	3	2
	3	2	2,5	2,5	0	1	6	3,5	3	3	0,5	2	0,5	1,5	1	2,5	1,5	0	1	0	1,5	0
	3	2	3	2,5	0	2	6	4,5	3,5	6	3	3	2	1,5	0	2,5	2	0	0	0,5	2,5	0
	3	2	3,5	3	1	2	5,5	4	2,5	6	1	2	0	2	0	4	0,5	1	2	0	2	0
	3	2	4	3	1	1,5	8	4	4	5	4,5	3	2	2	1	4	1,5	1	2	0	3	2

Leerling

Klas

Totaal score	Gedachten	Hoofdroeken	Metten	Meerkunde
70	15	40	10	5
61	15	34	9	3
54,5	12	33	7,5	2,5
56,5	12,5	34	7	2
56	15	32	6,5	3
51	13	26	8	4,5
40	13	18	7	2
60	12,5	34	8	5
54,5	14,5	29	6,5	4,5
53,5	15	31	6	2
41	14	24	2	1,5
64,5	15	37	8,5	4,5
55	15	32	6,5	1,5
60,5	14,5	34	7	5
59	15	33	6	5
37,5	11,5	20	4,5	1,5
41	11	21	5	4
46,5	12,5	27	5	2,5
47	14,5	23	7,5	2
61,5	14,5	34	8,5	5

Doelen

Onderzoeks-
vragen
en doelen

Welk leerdoel(en) wil je bereiken met welke leerling(en)?

SMART doel = schets van je EI-cyclus

- “specifiek” geeft al richting aan acties
- “meetbaar” geeft al richting aan dataverzameling en evaluatie
- “acceptabel” geeft al richting mee aan borging
- “realistisch en tijd” geeft al richting mee aan evaluatie

Doelen

“Leerling X kan correct het uur aflezen”

"Tegen XX/XX/XXXX kan leerling X het uur en half uur correct aflezen op een analoge klok, in minstens 4 van de 5 proefmomenten."

- Specifiek: uur en half uur correct aflezen
- Meetbaar: maakt geen fouten op 4 van de 5 proefmomenten
 - evaluatie: oefeningen, toets, informeel tijdens de les
- Acceptabel: leerplandoel
- Realistisch: in een eerste fase uur en half uur, pas daarna kwartier
- Tijdgebonden: korte termijn, tegen datum XX/XX/XXXX

Dataverzameling

Informatie-
verzameling en
interpretatie

- Waarom bereikt de leerling het vooropgestelde doel (nog) niet?
- Wat heeft de leerling nodig om het vooropgestelde doel te bereiken?

- Welke bronnen geschikt zijn, hangt af van het leerdoel
 - Data (resultaten van de toetsen, observatiegegevens, leerlinggesprek, oudergesprek, bevraging)
 - Wetenschappelijke kennis rond vakdidactiek, veel gemaakte fouten,...

Interpreteren

Interpreteren van leernood

- Didactische oorzaak?
- Leerlingkenmerk?
- Foutenanalyse
 - Begripsfout: de leerling begrijpt het idee niet
 - Automatisatiefout: de leerling voert een handeling onzeker of traag uit
 - Procedurefout: past een handeling verkeerd toe
 - Transferfout: kan leerstof niet toepassen in nieuwe context
 - Aandacht- en concentratiefout: de leerling maakt een fout want is niet aandachtig
 - Instructiefout: de leerling heeft de instructie niet begrepen

Bespreek met je buur

Informatie-
verzameling en
interpretatie

toetsvraag 2

☒ vul de getallen in.

0 / 4

6		5		4	
3	3	7	2	1	5
1	7	4	9	2	6
10	4	7	3		

Instructiefout

Bespreek met je buur

		☐ il est sept heures et demie	☐ il est neuf heures moins le quart
		☐ il est huit heures et quart	☐ il est dix heures et quart
		☐ il est midi et demi	☐ il est trois heures et demie
		☐ il est cinq heures moins le quart	☐ il est minuit moins le quart
		☐ il est une heure	☐ il est quatre heures
		☐ il est onze heures et demie	☐ il est huit heures moins le quart
		☐ il est six heures	☐ il est dix heures
		☐ il est six heures et demie	☐ il est midi et quart

Begrip en transferfout

Acties plannen

Thema
Tech

PRIMAIR

Technisc
kennis v

De Drieslag Functioneel

Rekenonderwijs vormgeven in het mbo

Rekenen in beroepsopleidingen gaat om het aanleren, gebruiken en onderhouden van functioneel rekenen, kortom: rekenen in verbinding met de wereld van de mbo-deelnemer. Rekenen gaat voor de mbo'er vanzelfsprekend bij beroep en burgerschap horen als het aandacht krijgt in alle prestaties, vaklessen en opdrachten, en in de beroepspraktijkvorming. De Drieslag Functioneel Rekenen kan daarbij helpen: het is een denkmodel waarmee rekenonderwijs in het mbo zowel organisatorisch als inhoudelijk kan worden vormgegeven.

wetenschap?

Acties plannen

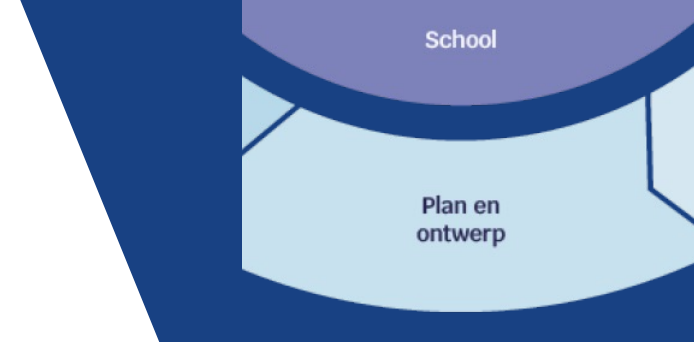
- BBZ en VZ geeft richting aan je acties:
 - differentiëren
 - remediëren
 - compenseren
 - dispensereren
 - Redelijke aanpassingen

**Leidraad Differentiatie om
onderwijsachterstanden weg te werken**

Actieplan voorbeeld

Domein: Klas:			
Leerplandoel	Oorzaak van uitval	Geplande actie	Evaluatie
Welk leerplandoel? Is dit: - introductie, - verdieping, - consolidatie? Hoeveel leerlingen vallen uit?	Soorten fouten? - Aandacht/concentratie - Begripsfout - Onvoldoende automatisatie - Procedurefout - Transferfout - Instructiefout	Differentiatie: - Instructie onafhankelijk - Instructie gevoelig - Instructie afhankelijk	Wanneer? Hoe? - Observatie, - schriftelijk, - mondeling Datum bespreking zoco
	Kindeigen oorzaken?	Samenstelling groepen:	Resultaat? - Wat mogen we verwachten ifv frequentie en periode? - Wat lukt nu al? - Wat lukt nog niet?
	Didactische oorzaken?	Actie - Werkvorm - Ondersteuningsmateriaal - Compenserend materiaal - Tijdsduur - Plaats - Periode - Frequentie	Bij wie?

Feedbacklussen

- Je voert de acties uit en je evalueert tussentijds
- Je stuurt het leerdoel of acties bij waar nodig
 - Mag het leerdoel uitdagender?
 - Moet het leerdoel verkleind worden?
 - Slaan de acties aan?

Feedbacklussen

- Acties hebben onvoldoende effect
- Overgang brede basiszorg naar verhoogde zorg
 - leerwinst blijft uit
 - herhaald patroon
 - onderwijsbehoefte vraagt gespecialiseerde ondersteuning
 - acties onhaalbaar voor individuele leraar
 - ...

Implementatie
en feedback-
lussen

Weten-
schappelijke
kennis

Feedbacklussen

Weten-
schappelijke
kennis

Implementatie
en feedback-
lussen

AVI- testen 6LJ leesniveaus januari

NAAM LEERLING	sept 6e leerjaar	januari 6e leerjaar	# niveaus gestegen
Alyssa	AVI+	AVI+	
Dries	E5	M6B	1
Felix	M6	E6A	1
Indyra	E5	E5	0
Jayden	AVI+	AVI+	
Jonas	M5	E5A	1
Latifah	AVI+	AVI+	
Mats	M6	M6	0
Matteo	nieuw	E5B	/
Marthe	E7	AVI+	1
Pierre	E5	M6B	1
Sander	M5	M6B	2
Talah	nieuw	E7	/
Toon	M6	E6A	1
Vincent	E6	M7A	1
Wannes	E7	AVI+	1
Wout	nieuw	AVI+	

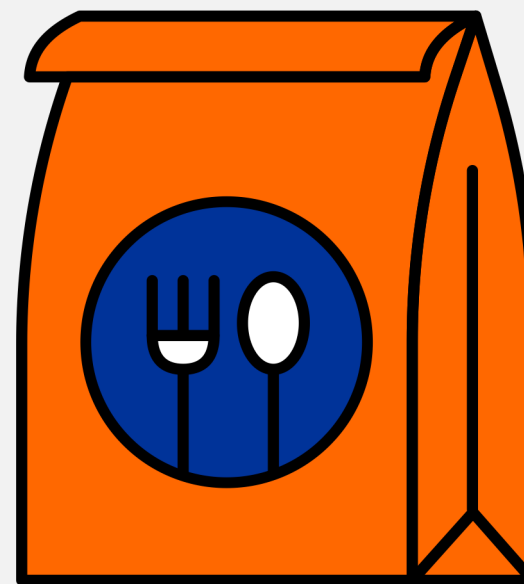
AVI heeft 12 niveaus bepaald: AVI-start, AVI-M3n AVI-E3, AVI-M4, AVI-E4, AVI-M5, AVI-E5, AVI-M6, AVI-E6, AVI-M7, AVI-E7 en AVI+. In het zesde leerjaar lager onderwijs zou een leerling AVI+ moeten behalen.

Evalueren en borgen

- Doel: is het leerdoel behaald?
- Proces: wat is goed verlopen, wat zijn groeikansen?
- Kwaliteitsborging: wat liep goed en kan meegenomen worden naar de toekomst?
- Kennisdelen: welke collega's/actoren zijn gebaat bij deze kennis?
 - Leraar volgende graad
 - CLB
 - Ouders
 - Zorgcoördinator,...

Evaluatie
en reflectie

Leerkracht

Bedankt voor jullie aandacht!

A photograph of a modern lecture hall or auditorium with tiered wooden seating and blue cushions. The walls are covered in vertical wooden slats. An audience of diverse people is seated, looking towards the front. A person is standing at a wooden podium in the foreground, facing the audience. A small screen on the podium displays a colorful illustration of a group of people. The scene is dimly lit, with warm ambient lighting.

Versterking zorgcontinuüm: evidence-informed aan de slag binnen brede basiszorg en verhoogde zorg

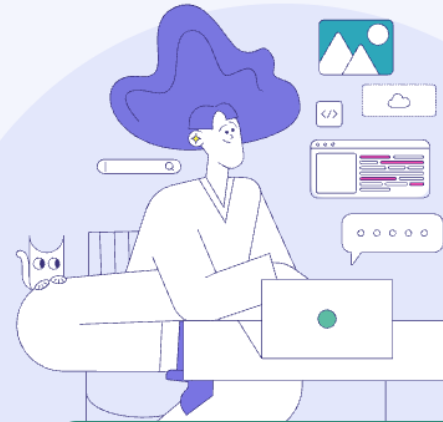
Nieuwe strategische opdrachten

- **Kwaliteitslabel leermiddelen en professionalisering**
- **Plan: 'Ieder kind taalheld'**

Meer info?

Evidence-informed leren & lesgeven

Leerpunt brengt een samenvatting van wetenschappelijk onderzoek over klaspraktijk, aangevuld met relevant Vlaams onderzoek en praktijkvoorbeelden uit onze scholen. Het kenniscentrum stimuleert een *evidence-informed* aanpak in het onderwijs om het leren van de leerlingen te versterken. Onderzoek en praktijk gaan hierbij hand in hand.

Evidence-informed model

Het model voor evidence-informed onderwijs is een schematische voorstelling van alle onderdelen van evidence-informed werken. Diverse bronnen en perspectieven raadplegen en laten meetellen, maar ook cyclisch werken via een proces in zeven stappen.

Ontdek alles over het model

Naar de materialen

Aan de slag

Jij of jouw team wil beginnen met evidence-informed werken? Steun dan op Leerpunt en alle vormen van kennis die Leerpunt aanbiedt.

- Leidraden
- Projecten
- Onderwijsmaterialen
- Toolkits
- LeerSnacks
- Praktijkverhalen en blogs

Bekijk alle materialen van Leerpunt

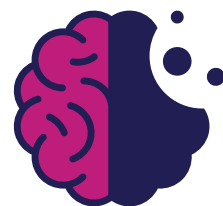
Project Brede basiszorg en verhoogde zorg

Leerpunt kreeg de bijkomende opdracht brede basiszorg en verhoogde zorg in scholen te versterken. Dat gebeurt via begeleidingsprojecten maar ook via onderzoeken over brede basiszorg en verhoogde zorg.

Ontdek wat het project inhoudt

www.leerpunt.be

LeerSnack

gratis webinars met
hapklare onderwijskennis

van 12.30 tot 13.00 uur

2e semester

2025

2026

13
jan

**De kracht van
academisch optimisme**

Ruud Lelieur (UAntwerpen)

25
feb

**Leren van breuken
en decimale getallen**

Wim Van Dooren (KU Leuven)

31
maa

**Kwaliteitsvol onderwijs
aan kinderen met EMB***

Sara Nijs (KU Leuven)

30
apr

**Redelijke aanpassingen
in het lager onderwijs**

Laura Fluyt (KU Leuven)

11
jun

**Wat maakt een
schooldirecteur
doelmatig?**

Lore Bellemans (Leerpunt)

12
feb

**Metacognitie en
zelfregulerend leren
bevorderen**

*Lucija André (TM Hogeschool
Rotterdam), Koen Lombaerts (VUB),
Hilde Van Keer (UGent)*

10
maa

**Versterken van leren:
technologie als kracht**

Rani van Schoors (KU Leuven)

23
apr

**Taalstimulerende
gesprekken met kleuters**

Helena Taelman (Odisee)

12
mei

**Zeven aanbevelingen
voor krachtige
wetenschapslessen**

Julie Willems (KdG)

Events

Komende events

10

DEC.

10-12-2025 13:15

VOLZET - Versterking zorgcontinuüm: evidence-informed aan de slag binnen brede basiszorg en verhoogde zorg

[lees meer →](#)

11

DEC.

11-12-2025 12:30

LeerSnack - Partnerschap tussen school en ouders in het basisonderwijs (online)

[lees meer →](#)

07

JAN.

07-01-2026 08:45 Brussel

Van data naar evidence-informed beleid op school

[lees meer →](#)

13

JAN.

13-01-2026 12:30

LeerSnack - De kracht van academisch optimisme: leerprestaties én eerlijke kansen bevorderen (online)

[lees meer →](#)

30

JAN.

30-01-2026 13:30 Antwerpen

Leerpunt-sessie op de Velov Studiedag 2026

[lees meer →](#)

12

FEB.

12-02-2026 12:30

LeerSnack - Metacognitie en zelfregulerend leren bevorderen in lager en secundair onderwijs (online)

[lees meer →](#)

25

FEB.

25-02-2026 12:30

LeerSnack - Voorkennis helpt, maar niet altijd! Onderzoeksinzichten rond het leren van breuken en decimale getallen (online)

[lees meer →](#)

26

FEB.

26-02-2026 13:00 Mechelen

Lezing van Leerpunt op de SETT-beurs: evidence-informed werken

[lees meer →](#)

We horen graag jouw mening!

Check onze nieuwsbrief

A photograph of a modern lecture hall or auditorium with tiered seating. The walls are covered in vertical wooden slats. An audience of people is seated in the bleachers, facing a stage area. In the foreground, a wooden podium with a microphone and a small screen displaying a colorful illustration is visible. The text is overlaid on the lower left portion of the image.

**Versterking zorgcontinuüm:
evidence-informed aan de slag binnen
brede basiszorg en verhoogde zorg**